

**DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM
1. STOPNJE
SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST**

Učni načrti

Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja.....	4
Women Authors, Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century	4
Besedotvorje	7
Course title:.....	7
Word formation	7
Besedoslovje in frazeologija.....	10
Lexicology and Phraseology	10
Slovenska književnost do leta 1800	14
Slovene Literature until the year 1800	14
Slovenska romantika in realizem	18
Slovene Romanticism and Realism	18
Slovenska književnost po letu 1950	22
Slovene Literature after year 1950	22
Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem	25
Slovene Modern, Expressionism and Social Realism	25
Svetovna književnost.....	29
World Literature.....	29
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje.....	32
Language Policy and Language Planning	32
Korpusno jezikoslovje	36
Corpus Linguistics.....	36
Kultura govornega in pisnega izražanja	39
Culture of Spoken and Written Expression.....	39
Kulturna zgodovina Slovencev	43
Cultural History of the Slovenes	43
Literarne revije in literarni programi po l. 1950	46
Literary Journals and Programs after the year 1950	46
Metafora in simbol v književnosti	50
Metaphor and Symbol in Literature	50
Narečno slovaropisje.....	58
Dialectal Lexicography	58
Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju.....	62
Formation of the Common Literary Norm in the 19th century.....	62
Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika	66
Regional Versions of the Slovene Literary Language	66
Slovenska narečja.....	70
Slovene Dialects	70
Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu.....	73
Sermon Patterns in the Older Slovene Literature.....	73
Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje	77
Stylistic Characteristics of the Slovene Lyric at the end of the 19 th and the beginning of the 20 th century	77
Fonetika in fonologija.....	80
Phonetics and Phonology.....	80
Oblikoslovje.....	83
Morphology.....	83
Pragmatično jezikoslovje	87
Pragmatic Linguistics.....	87
Skladnja	90
Syntax.....	90

Slovenska književnost v Avstriji.....	93
Slovene Literature in Austria.....	93
Razvoj slovenskega jezika – vokalizem	96
Development of the slovene language - vocalism	96
Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina.....	100
Indo-European, Proto-Slavic and Old-Church Slavic Heritage	100
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike	103
Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism	103
Teorija književnosti	106
Theory of Literature	106
Teorija literarnih vrst	109
Theory of the Literary Forms	109
Uvod v esejistiko in književno kritiko	112
Introduction to Essayistic and Literary Critique.....	112
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika	115
History of the Slovene Literary Language	115
Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija	119
Development of the Slovene Language – Consonantism and Morphology	119
Lektorat slovanskega jezika – makedonščina	123
Slavic Language Development – Macedonian Language.....	123
Lektorat slovanskega jezika – hrvaščina	126
Slavic Language Development – Croatian Language	126
Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1*	129
Slovenian as a second and foreign language 1	129
Slovenščina kot drugi in tuji jezik 2*	132
Slovenian as a second and foreign language 2	132

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja
Course title:	Women Authors, Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of classes.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje pa tudi svetovna popotnica Alma Karlin.

Lectures comprise an overview of the literary work of the first Slovene female authors who first appeared at the break of centuries in the first Slovene female newspaper The Slovene woman. They were writing interesting prose, poetry and dramas, works which they continued into the first half of the 20th century. Among them the outstanding names are Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič and Zofka Kveder, later on also the world traveler Alma Karlin.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
 Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.
 Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.
 Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.
 Katja Mihurko Poniž, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen.

Objectives and competences:

Literary historic overview and linguistic stylistic analysis of the work of the first Slovene female writers, poets and play writes. Presentation of their specifics regarding social historic frame which at the time was not in favor of female artistic ambitions.

Predvideni študijski rezultati:

Razumevanje literarnozgodovinskega razvoja tudi glede na delež književnic.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Understanding literary historic development regarding a share of female authors.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera.

 Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures. Method of report, explanation, interpretation, discussion, study of an example.

 The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	100 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Avtobiografija, potopis, avtobiografska potopisna in fiktivna proza Alme Karlin. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2018, letn. 11, št. 1, str. 11-32. [COBISS.SI-ID 23932168]

BOROVNIK, Silvija. Literarno prijateljstvo med Ivanom Cankarjem in Zofko Kveder. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze: = University of Maribor Press. 2018, str. 205-214. [COBISS.SI-ID 24209672]

BOROVNIK, Silvija. Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 123). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2017. 172 str. ISBN 978-961-286-093-6. [COBISS.SI-ID 93062657]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedotvorje
Course title:	Word formation

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Lab. work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Irena Stramljič Breznik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

An attendance of 80% of classes.

Vsebina:

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje.
2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin.
3. Tvorjenka in njene sestavine.
4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe.

Contents (Syllabus outline):

1. Definition and significance of the Word formation for linguistics and non-linguistics.
2. Connection of the word formation to other descriptions of language levels.
3. Newly formed word and its compounds.

5. Besedotvorne vrste.
6. Besedotvorni pomeni.
7. Tvorbeni vzorci:
  - a) predmetnopomenskih besednih vrst,
  - b) nepredmetnopomenskih besednih vrst.
8. Naglas tvorjenk.
9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.

4. Formation models of the Slovene word formation: a) J. Toporišič's model, b) A. Vidovič Muha's model.
5. Word formation types.
6. Word formation meanings.
7. Formative patterns of:
  - a) Subject meaning word classes,
  - b) non-subject meaning word classes.
8. Accentuation of the newly formed words.
9. Practical identification of the word formation kinds and meanings of the newly formed words in actual texts.

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 143–234.
 A. Vidovič Muha, 2011: *Slovensko skladiščno besedotvorje ob primerih zložen*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
 I. Stramljič Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
 – – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
 – – 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem*. Maribor: Zora 71.
 Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- se seznanijo s slovensko besedotvorno teorijo,
- osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
- prepoznajo besedotvorne vrste,
- odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:

Students:

- get to know Slovene word formation theory,
- acquire the knowledge on word formation patterns of the Slovene language,
- identify word-formation kinds,
- identify interconnection between formation and accentuation characteristics of the newly formed words,
- use acquired knowledge for understanding the existing and for formation the new naming.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo praktično v strokovnem jeziku, razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- have the ability to critically assess and respond to the recent offered patterns of newly formed words,
- the acquired knowledge is used in practice related to professional language, they understand the meaning-formation and word-formation procedures

Transferable/Key Skills and other attributes:

Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

The acquired background of the Slovene word formation system is the starting point for applicative knowledge and observation of specific newly formed word roles in various texts at the second level.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje).

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal-textual methods: explanation, clarification, discussion; demonstrative-illustrative methods: presentation).

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

<ul style="list-style-type: none"> – pisni izpit, – aktivno sodelovanje na predavanjih. 	<p>90 % 10 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Written examination - Active participation in lectures
---	------------------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Tvorbeni potencial glagolskih novotvorjenk na -ing + -irati v slovenščini. Jazykovedný časopis, ISSN 0021-5597, 2018, roč. 69, č. 3, str. 572-580, [COBISS.SI-ID 24379400]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Univerbizacija (poenobesedenje) v slovenskem besedotvornem sistemu. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2018, letn. 66, št. 3, str. 369-382. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/2018-3-1-8>. [COBISS.SI-ID 24038408]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Glagolske manjšalnice v slovenskem jeziku. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role, (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 363-374. [COBISS.SI-ID 22024712]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedoslovje in frazeologija
Course title:	Lexicology and Phraseology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin.
2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja.

Opredelitev temeljnih pojmov:

- leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
- leksikon.

Content (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of lexicology in narrower and broader sense as an accumulative concept of several linguistic disciplines.
2. Development overview of the Slovene lexical semantics.

Definition of the basic concepts:

- lexis (word, abbreviation, word connection);

<p>Raziskovanje leksike:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teoretični pristopi, – aplikacijski pristopi. <p>Leksemi in njihove lastnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – beseda, – stalna besedna zveza, – krajšava. <p>Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.</p> <p>Pomeni leksemov in medleksemska razmerja.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu. 4. Osnova enota frazeologije – frazem. <p>Definicijske lastnosti frazema.</p> <p>Vidiki preučevanja frazemov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – strukturni, – skladijski, – pomenski, – motivacijski, – funkcijski. <p>Pomenska razmerja med frazemi.</p> <p>Zvrstnost frazemov.</p> <p>Norma v frazeologiji.</p> <p>Frazeologija v priročnikih.</p> <p>Novosti v slovenski frazeologiji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – lexicon. <p>Researching lexic:</p> <ul style="list-style-type: none"> – theoretical approach, – applicative approach. <p>Lexemes and their characteristics:</p> <ul style="list-style-type: none"> – word, – permanent word connection, – abbreviation. <p>Lexical semantics in Slovene.</p> <p>Lexemic meaning and inter-lexemic relationships.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Definition of phraseology and its place in description of language and definition of phraseology in particular and general sense. 4. Basic unit of phraseology – phraseme. <p>The defining characteristics of phraseme.</p> <p>Aspects of phraseme research:</p> <ul style="list-style-type: none"> – structural, – syntax, – lexical, – motivational, – functional. <p>Lexical relation between phrasema.</p> <p>Classification of phrasema.</p> <p>Norm in phraseology.</p> <p>Phraseology in handbooks.</p> <p>News in the Slovene phraseology.</p>
--	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

TOPORIŠIČ, J., 2006: Besedjeslovne razprave. Maribor: Založba Obzorja.

STRAMLJIČ, Irena, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora.

M. Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Zbornik. Maribor.

– – 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Zbornik. Maribor.

KRŽIŠNIK, Erika. Idiomska beseda ali frazeološka enota. Slavistična revija. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 83-94.

KRŽIŠNIK, Erika. Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE --- v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). Trubarjeva številka, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. 253-267.

KRŽIŠNIK, Erika. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan.-feb. 2008, letn. 53, št. 1, str. [33]-47.

KRŽIŠNIK, Erika. Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. 259-279, 631-654, ilustr. [COBISS.SI-ID 33245026]

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študenti:

- pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu,
- spoznajo odnos leksikologije do sorodnih disciplin,
- usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo,
- usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije,
- se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije.

Predvideni študijski rezultati:

Students:

- acquire understanding of lexicology in general and particular sense,
- get familiar with the relations between lexicology and related disciplines,
- adopt fundamental lexicological and phraseological terminology,
- adopt defining characteristics of theorems of semantic and phraseology,
- get acquainted with contemporary research achievements in modern Slovene lexicology and phraseology.

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Študenti pridobijo temeljno znanje s področja besedoslovja in razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.

Knowledge and understanding:

Students acquire fundamental knowledge in field of lexicology and comprehend inter lexical and phraseological relations in the Slovene language.

Based on the knowledge acquired students are capable of independent tracking of contemporary lexical research and combine them adequately into the already acquired system of knowledge.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja
- seminarji (aktivna udeležba študentov)
- metode študija primera, prikazovanja in razlage.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Seminar (students' active participation)
- Method of explanation, presentation, discussion, study of an example.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

- pisni izpit
- aktivno sodelovanje na seminarju
- aktivno sodelovanje na predavanjih

Delež (v %) /
Weight (in %)

80 %
10 %
10 %

Assessment:

- written examination
- active participation in seminars
- active participation in lectures

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Izkustveni temelj konceptualnih metafor za izražanje strahu v slovenskem jeziku. V: BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka (ur.), PFANDL, Heinrich (ur.). Slavofraz 2016 : Phraseologie und (naive) Psychologie = Phraseology and (naive) psychology = Frazeologija i (naivnaja) psihologija, (Grazer Studien zur Slawistik, ISSN 2195-593X, Bd. 9). Hamburg: Dr. Kovač. 2018, str. 205-216.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zaznamovana leksika v pregovorih na stičišču leksikoloških, dialektoloških in etimoloških pristopov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry :

Jože Lipnik's 80th anniversary, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 134-151. [COBISS.SI-ID 22890504]
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Blizu in daleč v slovenskih frazemih. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.), JEMEC TOMAZIN, Mateja (ur.), JAKOP, Nataša (ur.). Prostor in čas v frazeologiji. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2016, str. 265-272, 511. [COBISS.SI-ID 22091528]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost do leta 1800
Course title:	Slovene Literature until the year 1800

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo.
2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III.,

Content (Syllabus outline):

1. Slovene vernacular literature: story-telling, poetry.
2. Older Slovene literature/literacy: social circumstances (settlement of the Slaves, Christianization), overview of the basic monuments of the Slovene medieval literacy: Freising manuscripts I., II., III.,

Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini.

3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
5. Akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

Stična Manuscript, Celovec or Rateče Manuscript, Černjejski (Beneškoslovenski) Manuscript, medieval literature in Latin and German.

3. Beginning of the Slovene literature: Protestant Reformation (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), Counter Reformation (Tomaž Hren ...), post Reformation manuscripts (Škofjeloški pasijon, Kalobški Manuscript ...).
4. Baroque and Enlightenment: social circumstances, Slovene religious literature at the end of the 17th and 18th century, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
5. Academies, secular literature and literature of the 17th and 18th century (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7-218.

Starejša slovenska nabožna književnost, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).

TRUBAR, Primož / *[Trubarjev simpozij v Rimu 2008]*. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44, 229–259.

EZISS: *Brižinski spomeniki, Škofjeloški pasijon* (ali tiskana verzija)

Ustrezni viri. Obisk ustreznih institucij (ekskurzija).

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska književnost.
7. Zgodovinske in slovstvene razmere v 17. in 18. stoletju.

Objectives and competences:

1. Slovene vernacular and older religious literature.
2. Influence of the historic circumstances on expansion of religious literature.
3. Individual monuments of the Slovene medieval literature and its major characteristics.
4. Emphasizing the stylistic and idea characteristics of the Freising manuscripts I., III. and II.
5. Latin and German texts, which occurred on the Slovene ethnic territory.
6. Reformation and Counter Reformation literature.

8. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
9. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.
10. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.
11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatiki.

7. Historic and literary circumstances in 17th and 18th century.
8. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
9. Slovene religious and secular literature in Baroque.
10. Academies in Slovenia in the 17th and 18th century.
11. Slovene literature of the Enlightenment period with the emphasis on artistic poetry and dramatic.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva.
3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti.
5. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika).
6. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovištva in akademij v 17. in 18. stoletju.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Understanding the influence of the historic circumstances on the expansion of religious literature.
2. Capability of differentiating between Slovene vernacular and older religious literature.
3. Differentiating particular manuscripts of the Slovene medieval literacy and understanding their major characteristics with the emphasis on style and idea characteristics of the Freising manuscripts I., III. and II. Students also have to be familiar with Latin and German texts which were created on Slovene ethnic territory.
4. Knowing and understanding Reformation and Counter-Reformation literature.
5. Knowing and understanding Slovene religious and secular literatures in period of Baroque and Enlightenment (prose, poetry and dramatics).
6. Understanding the influence of the historic circumstances of the expansion of the Slovene literature, bukovištva and academies in 17th and 18th century.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Knowledge of the historic context in the Slovene ethnic territory from the time of settlement of Slaves until 1800 in connection to anonymous folk and religious literature/literacy as well as in connection to religious and secular Slovene literature by basic authors of the specific period (Reformation, Counter-reformation, Baroque, Enlightenment).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda;
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
- Metode razlage, diskusije in študije primera.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Methods of:

- teaching: scientific method: historic, comparative, formal analytical and interpretation method;
- learning: formal logical methods, analysis, synthesis, deduction, induction, description.
- Method of explanation, discussion, study of an example.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema). Aktivno sodelovanje.	90 % 10 %	Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums) . Active participation
---	----------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID [22915080](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska romantika in realizem
Course title:	Slovene Romanticism and Realism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja.

3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika.
Romantični subjekt.

4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi.

5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja.
Začetki slovenskega romana.

6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.

7. Poseben sestavni del predavanj bodo interpretacije izbranih del slovenske književnosti 19. stol. V poštev bodo prišla naslednja dela: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

European spiritual and literary aesthetic streams.

2. Non-integrity in development of the Slovene literature in the 19th century. Forming of lyric and narrative prose in the second half of the 19th century.

3. Čop's contact to the European Romanticism. Čop's and Prešeren's linguistic and literary aesthetic starting points in poetry. Prešeren's classical Romanticism.
Romantic subject.

4. Starting points of the literary aesthetic and programs (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) in Realism and their realization in in poetry and prose.

5. National constructive and disillusional type of lyric in Slovene Realism. Development, significance and stylistic characteristics of short prose in second half of the 19th century.
Beginnings of the Slovene novel.

6. Romantic and realistic stylistic elements in Slovene literature of the second half of the second half of the 19th century.

7. A special component of lectures presents interpretations of the selected works from the Slovene literature of the 19th century. Students may select among the following works: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.

Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.

Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.

Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.

Miran Štuhec, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the reception of European literary aesthetic currents in Slovene literature and its connectedness with national, social and moral functions.

2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
 3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
 4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.

2. Students get to know literary kind image of the Slovene literature of the 19th century.
 3. Students get to know development shifts in the Slovene literature of the 19th century on idea aesthetic, motive thematic and stylistic levels and typological models in poetry and prose.
 4. Students read the selection of literary works of the Slovene literature of the 19th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
 2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
 3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja
 4. Poznajo temeljna dela slovenske književnosti 19. stol. in o njih strokovno utemeljeno razpravljajo. Ta del bo mogoče preveriti na izpitu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 1. Students understand the role of the Slovene literature of the 19th century in national, moral and social context and its reception of the European literary aesthetic currents.
 2. They know development shifts in the Slovene literature from the 19th century at spiritually idea, motive thematic and stylistic levels and typologic models in prose and poetry.
 3. They are capable of recognizing Romantic and Realistic style elements on the selection of texts of the Slovene literature of the 19th century
 4. They know fundamental works of the Slovene literature of the 19th century and are able to discuss on them. This part will be assessed on examination.

Transferable/Key Skills and other attributes:
 Analytical and synthetical reasoning, sense of aesthetical and ethical values, ability of problem definition and theoretical assessment.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje.
 Interpretacija književnih besedil.
 Metoda diskusije, razlage, razprave.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures.
 Literary texts interpretation.
 Method of discussion, explanation, debate.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	100 %	Oral examination.
--------------	-------	-------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Književne teme. 1. izd. Maribor: Pivec, 2015. ISBN 978-961-6968-38-6.
<http://www.biblos.si/lib/book/9789616968386>. [COBISS.SI-ID 84904449]

ŠTUHEC, Miran. Literarni pogledi. Maribor: Pivec, 2016. ISBN 978-961-6968-82-9.
<http://www.biblos.si/lib/book/9789616968829>. [COBISS.SI-ID 89832193]

ŠTUHEC, Miran. Pripovedna strategija u Njegoševom 'Gorskom vijencu' i Prešernovom 'Krstu pri Savici' : referat na Međunarodnom naučnom skupu Njegoševi dani 7, 2017. [COBISS.SI-ID 23473160]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost po letu 1950
Course title:	Slovene Literature after year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge

Content (Syllabus outline):

Lectures comprise overview and analysis of fundamental literary works from the field of prose, poetry and dramatic that offered new possibilities for development of contemporary literary types, directions and styles in Slovene

polovice dvajsetega stoletja; predstavitev odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avantgardizma, novega realizma in postmodernizma.

literature in the second half of the 20th century; presentation of deviations from Realism, intrusion of modernistic characteristics, Avantgardism, New realism and Postmodernism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Borovnik Silvija, 2005: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica.

Glušič Helga, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Pogačnik Jože (ur.), 2001: Slovenska književnost III. Ljubljana: DZS.

Zupan A. Sosič, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.

Jensterle A. Doležal, 2017: Ključi od labirinta. O slovenski poeziji. Maribor: Zora.

Zupan A. Sosič, 2017: Teorija pripovedi. Maribor: Litera.

Borovnik Silvija, 2012: Književne študije. Maribor: Zora.

Borovnik Silvija, 2017: Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti. Maribor: Zora.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric druge polovice 20. stol.

Objectives and competences:

Literary historical overview and linguistic stylistic analysis of literary works by authors and female authors from the second half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Poznavanje razvoja sodobne slovenske književnosti, zlasti književnosti iz obdobja po 2. svetovni vojni ter na koncu 20. stoletja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Znanje se odlično povezuje z ostalimi literarnovednimi predmeti in skupaj z njimi zaokrožuje poznavanje in razumevanje slovenske književnosti. Prenesljivost gre v več smeri; k humanističnim predmetom, v šolsko prakso itd.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Acquaintance with development of Contemporary Slovene literature especially from the period from the WW2 and at the end of the 20th century.

Transferable/Key Skills and other attributes:

This knowledge connects excellently with other literary science courses and together they round up knowledge and understanding of the Slovene literature. Transferability spreads in many directions, in humanity courses, school practice, etc.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulating of students to problem solving of the pre planned specific problems. Active attendance in lectures. Critical study of listed and other literature.

Metode referata, razlage, diskusije, prikazovanja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Method of report, explanation, presentation, discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit	100 %	Oral examination.
-------------	--------------	-------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Medkulturnost v romanu Maje Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe in strategija prevoda v slovenščino = Interculturality in Maja Haderlap's novel Angel of oblivion and strategies of translation into Slovene = Międzykulturowość w powieści Mai Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe i strategia tłumaczenia na język słoweński. Przekłady Literatur Słowiańskich, ISSN 1899-9417, (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336), 2016, t. 7, część 1, str. 303-326. [COBISS.SI-ID 23278856]

ŠELA, Ana, BOROVNIK, Silvija. Ženski liki sodobnih slovenskih pisateljic v izbranih zgodovinskih romanih. Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije, ISSN 1580-8122. [Tiskana izd.], 2018, letn. 18, št. 2, str. 557-586, ilustr., pregl. <http://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/revija/shs-2018-2>, doi: DOI 10.32874/SHS.2018-21. [COBISS.SI-ID 1571461]

BOROVNIK, Silvija. Literarno-jezikovna polifonija in jezikovni prestop v literaturi Brine Svit. V: ZUPAN SOSIČ, Alojzija (ur.). Drugačnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, (Zbirka Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ISSN 2386-0561). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2016, str. 38-45. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2016/06/52_Borovnik.pdf. [COBISS.SI-ID 61076322]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem

Course title:

Slovene Modern, Expressionism and Social Realism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predavanja zajemajo:

- a) razvoj bogate produkcije slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne smeri in stilne tokove;
- b) literarne smeri in stilne tokove v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, secesija nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem;
- c) povezave med likovnimi in literarnimi stili (impresionizem, secesija, ekspresionizem) oziroma medmedialnost in medbesedilnost v slovenski moderni in ekspresionizmu;
- č) pregled avtorjev in avtoric, zvrsti, vrst, žanrov, osrednjih tem in slogovnih postopkov v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Lectures comprise:

- a) development of the rich production of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its national specifics and rootedness in European literary directions and stylistic currents;
- b) literary directions and stylistic currents in Slovene Modern (Decadence, Impressionism, Secession, New Romanticism, Symbolism), Expressionism, Social Realism;
- c) connection between art and literary styles (Impressionism, Secession, Expressionism), inter-media and inter-textuality in Slovene Modern and Expressionism;
- č) overview of authors and female authors, types, genres, central themes and stylistic procedures in Slovene literatures Modern, Expressionism and Social Realism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.
Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: FF.
Janez Vrečko, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: ZRC.
Franc Zadavec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.
Franc Zadavec, 1993: *Slovenska ekspresionistična literatura*: Murska Sobota / Ljubljana: Pomurska založba/Znanstveni inštitut FF. (Poglavje o dramatik.)

Cilji in kompetence:

1. Študenti spoznajo:
  - temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njeno vpetost v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,
  - avtorsko, žanrsko, zvrstno, idejno-tematsko, motivno in slogovno raznolikost slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.
2. Študenti poznajo izbor temeljnih del iz slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.

Objectives and competences:

1. Students get to know:
  - fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its integration into the Slovene literary tradition and to the European literary directions and currents,
  - author, genre, kind, idea thematic, motive and stylistic diversity of Slovene literature of the first half of the 20th.
2. Students know the selection of fundamental works of the Slovene literature of the first half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja.
2. Poznavanje avtorske, žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne raznolikosti te književnosti.
3. Poznavanje temeljnih literarnih del iz slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Understanding the fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century.
2. Knowing of author, genre, form, idea thematic, motive and stylistic diversity of literature.
3. Knowing fundamental literary works from the period of Slovene Modernism, expressionism and Social Realism.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične in literarnovedne metode, diskusija o prebranih delih.

Interpretacija.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Formally-logical and literary epistemic methods, discussion on the texts.

Interpretation.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) /

Assessment:

Pisni izpit.

100 %

Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. O Cankarjevi slovensko-nemški dvojezičnosti v kontekstu večkulturne Avstro-Ogrske. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 62–73. [COBISS.SI-ID 24202760]

ČEH STEGER, Jožica. Soška fronta skozi oči vojaka in pisatelja Andreja Čeboklija. *Studia Historica Slovenica* 18/2, 2018, str. 587–601. [COBISS.SI-ID 24266760]

PEZDIRC-BARTOL, Mateja, HARLAMOV, Aljoša (avtor, urednik), NOVAK-POPOV, Irena, ČEH STEGER, Jožica, ZUPAN SOSIČ, Alojzija. *Ivan Cankar : literarni revolucionar*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 295 str. [COBISS.SI-ID 296512256]

ČEH STEGER, Jožica. Podoba Slovencev v Bartschevem romanu Das deutsche Leid. *Slavistična revija* 65/3. 2017, str. 433–445. [COBISS.SI-ID 23436040]

ČEH STEGER, Jožica. Dežmanov prestop v nemški tabor in njegova kulturna identiteta v luči literarne zgodovine. *Studia Historica Slovenica* 17/2. 2017, str. 503–516, 719, ilustr. [COBISS.SI-ID 1526661],

ČEH STEGER, Jožica. Rokopisna pesniška zapuščina Alojzija Remca. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne*, (Obdobja, 36). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 211–216. [COBISS.SI-ID 23450120]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlova recepcija Ivana Cankarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *August Pavel med Slovenci, Madžari in Avstrijci = August Pavel among the Slovenians, Hungarians and Austrians*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 165–176. [COBISS.SI-ID22957320]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Svetovna književnost
Course title:	World Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet osvetljuje zgodovino svetovne književnosti do konca 19. stoletja. Predstavljene so glavne značilnosti književnosti starega Orienta, antike, srednjega veka, renesanse, baroka, razsvetljenstva, predromantike, romantike, simbolizma, realizma in naturalizma, simbolizma,

Content (Syllabus outline):

The course highlights the history of the world literature until the end of the 19th century. All of the major characteristics of literatures from the old Orient, Classical Antiquity, Middle Ages, Renaissance, Baroque, Enlightenment, pre-Romanticism, Romanticism, Symbolism, Realism and Naturalism, Symbolism, Modernism and

modernizma in postmodernizma, pri čemer so posebej izpostavljene podobnosti in razlike v razvoju različnih nacionalnih književnosti. Ob natančnem branju izbranih literarnih del so analizirani in primerjani značilni pesniški postopki (npr. prvoosebni govor, pesniško podobje, verz, pesniške zvrsti in oblike), narativne strategije (npr. romantična ironija, objektivna deskripcija, impresionizem, vsevedni pripovedovalec) in dramske tehnike (zaprtá drama). Predstavljene so različne interpretacije izbranih literarnih del.

post-Modernism. Special emphasis is on similarities and differences in development of various national literatures. Together with concise reading of chosen literary works the students analyze and compare different poetical procedures (e.g. first person speech, poetical imagery, verse, poetical kinds and forms), narrative strategies (e.g. romantic irony, objective description, impressionism, omniscient narrator) and drama techniques (closed drama). Different interpretations of the selected literary texts are presented.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
Ernest Robert Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
Janko Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
Janko Kos, 1980: *Romantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 6).
Janko Kos, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 28).
Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 31).
Sava Penčič, 1967: *Realizam*. Cetinje: Obod.

Cilji in kompetence:

Študent pozna zgodovino svetovne književnosti do modernizma, kar mu omogoča temeljitejše razumevanje razvoja starejše slovenske književnosti. Študent pozna glavna dela in predstavnike obravnavanih obdobj, razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

Student is familiar with the world literature history until Modernism. It enables him to understand more profoundly a development of older Slovene literature. Student knows the major works and representatives of the periods mentioned, he develops ability of analyzing and interpreting of literary works.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti različnih literarnih obdobj, smeri, gibanj in tokov. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati razvoj svetovne književnosti obravnavanih obdobj z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Student is capable of independently analyzing and interpreting literary works, of identifying formal and content characteristics of various literary periods, directions, movements and currents. He/she understands the significance of socially cultural context for development of literature.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students are capable of comparing development of the world literature of the periods concerned with development of the Slovene literature.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij. Metode razlage in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures, individual study. Method of explanation, study of an example.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni izpit.

100 %

Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Narracyjność współczesnej poezji słoweńskiej : (na przykładzie utworów Sveta poroka Vlada Žabota oraz Zemljevidi domotožja Borisa A. Novaka). V: GAWLAK, Monika (ur.), ŚWIEŚCIAK, Alina (ur.). *Komunikacja międzykulturowa : przekład, komparatystyka, teoria i historia literatury : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bożenie Tokarzowej*, (Studia o przekładzie, nr. 42). Katowice: Śląsk; Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych. 2016, str. 499-511. [COBISS.SI-ID [22806024](#)]

PAVLIČ, Darja. The presentation of the mind in Dane Zajc's lyric poetry. *Forum for world literature studies*, ISSN 1949-8519, Mar. 2017, vol. 9, no. 1, str. 25-37. [COBISS.SI-ID [23101960](#)]

PAVLIČ, Darja. Narativnost in dekadenca v Cankarjevih Dunajskih večerih. V: SMOLEJ, Mojca (ur.). *1918 v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, (Zbirka Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ISSN 2386-0561). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 55-61. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2018/05/54-SSJLK_Pavlic%CC%8C.pdf, doi: [10.4312/SSJLK.54.55-61](https://doi.org/10.4312/SSJLK.54.55-61). [COBISS.SI-ID [67156578](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title:	Language Policy and Language Planning

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Zakona o javni rabi slovenskega jezika;
- jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo; pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika; jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji;
- primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi;

Contents (Syllabus outline):

- Law on public usage of the Slovene language;
- Linguistic questions regarding European and Slovene legislation; legal regulations related to usage, protection and development of language; language rights of the citizens of the Republic of Slovenia and foreigners in Slovenia;

- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016;
- položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njegovo udejanjanje;
- načrtovanje in zagotavljanje ustreznih formalnih okoliščin jezikovne rabe (dejavna jezikovna politika in njeno izvajanje v konkretnih okoliščinah);
- dvojezičnost in dvojezikovnost; večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine; razvijanje strategije učinkovitih jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na Koroškem, v Reziji in Benečiji.

- Comparison of the Slovene language law to the similar European;
- Resolution on national program for language policy 2007–2011 and 2012–2016;
- Position of the Slovene language in Slovenia and in international environment and care for its implementation;
- Planning and assurance of formal circumstances of language usage (active language policy and its implementation in concrete circumstances);
- Bilingualism and dual language styles; majority population, language of majority and language of minority; developing the strategy of efficient linguistic solutions of the Slovene language in Porabje, in Carinthia, in Rezija and Benečija.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Stabej, 2010: *V družbi z jezikom*, (Zbirka Trojinski konj). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, letn. 2, št. 2, str. 7-23.

Vesna Mikolič (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: založba Annales

Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Breda Pogorelec (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL,

Inka Štrukelj, (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije

Ada Vidovič Muha (ur.), 1996: *Jezik in čas*. Zbornik. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Cilji in kompetence:

- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike;
- spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika (v Evropski zvezi) in nenehno pospeševanje razvoja slovenskega jezika v javnem življenju slovenske družbe;
- oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine; skrb za zagotovitev pravnih podlag njene rabe, znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti ter razvoj in kulturo jezika;
- skrb za jezikovno kulturo;
- spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo različnost ter skupnih evropskih načrtov;

Objectives and competences:

- To understand actual events in the field of the Slovene language and language policy;
- Following and directing the position of the Slovene language (in the European Union) and permanent promoting development of the Slovene language in public life of the Slovene society;
- Formation of an active language policy which assures an adequate status of the Slovene language; care for providing legal basis for its usage, scientific-research observation of language life, expansion of language competence and development of language culture;
- Concern for language culture;
- Getting to know language course and definition of the successful strategies for

- spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope;
- pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij; večjezičnost Evrope;
- podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

- more diversification and directions and common European plans;
- Promotion of the language awareness and of the Slovene (and European) language legacy of Europe;
- Promotion and enforcement of the European language variety and richness of cultural heritage of individual language environments; multilingualism of Europe; - supporting the life-long learning of languages as a respond to economic, social and cultural changes in Europe.

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;
  - študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
  - študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezičnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
  - razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
  - samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
  - refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.
- Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
1. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;
  2. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika,

Intended learning outcomes:

- Knowledge and Understanding:
- student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparative to the European Union) and is aware that in Slovene space it is formed independently;
  - student understands that we entered the European Union as a country with the language of our own for all of the areas of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundamentals for its own stylistic form
  - student understands the relation between the European Union and Slovenia, i.g the law that we will keep on developing the Slovene language independence in the new circumstances regarding the fact that European Union accepts the idea of multilingualism, feature in choosing language and its usage;
  - explains the difference between language policy based on restriction and language policy stemming from awareness and stimulation;
  - independent usage of language legislation in everyday life;
  - reflection of one's own understanding of language law, its critical evaluation, (non) congruity with theoretical principles and practical usage.
- Transferable/Key Skills and other attributes:
1. student gathers and interprets data on national program of the language policy; reflection on language law;
  2. participates and reports on programs and projects of Slovene literary language

<p>predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika;</p> <p>3. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravih tvorbi besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;</p> <p>4. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;</p> <p>5. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.</p>	<p>researches, especially researches of the socio-cultural dimensions of the Slovene language usage in space of the Slovene language;</p> <p>3. works in group on deepening knowledge about regulations of text, especially when using language in media (written spoken) which all influences general speech culture of public communication;</p> <p>reports on successful performances in the Slovene language (original Slovene dramatic works), critical analysis of theatre productions and writing article on that topic;</p> <p>5. Skillfully uses Slovene and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which shed a light on value of language diversity.</p>
--	---

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar, analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar, analysis and comparison of texts, problem solving, positive and negative solutions, reporting, guided homework, writing texts.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Reševanje realnih problemov.	30 %	Seeking answers to actual problems.
Dnevnik.	40 %	Diary.
Pisni izpit.	30 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko Jesenšek, 2017: Internacionalizacija in vloga slovenskega jezika v univerzitetnem izobraževanju. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 9-18.

Marko Jesenšek, 2017: Jaz'ikove otstupničestvo časti slovenskoj universitetnoj élit'i. V: PAVERA, Libor (ur.). *W kręgu jęzika, literatury i nauczania : księga pamiątkowa z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin profesora Wojciecha Górczycy*. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej. str. 81-94.

Marko Jesenšek, 2017: Jezička politika i jezičko planiranje - slovenačka iskustva i crnogorske mogućnosti. V: *Njegoševi dani 6 : zbornik radova*. Nikšić: Filološki fakultet. 2017, str. 233-245.

Marko Jesenšek, 2016: Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi. Zora 117. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2015: Zakaj podnapisi?. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski film v sliki, glasbi in besedi*. Ljutomer: Gimnazija Franca Miklošiča. str. 237-248.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Korpusno jezikoslovje
Course title:	Corpus Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarjskih vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

1. Opredelitev pojma korpusno jezikoslovje.
2. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusnim jezikoslovjem.
3. Tipologija korpusov.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.

Content (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of corpus linguistics.
2. Basic overview of the relevant Slovene and foreign literature connected to corpus linguistics.
3. Corpus typology.

5. Teoretične in praktične aplikacije korpusov v jezikoslovju s posebnim poudarkom na slovenskem jezikoslovju (frekvenčna lista besed, korpusno preverjanje dvojnic, pomensko spreminjanje besed, tipične kolokacije, iskanje pomenskih odnosov med besedami).
6. Temeljni slovenski korpusi:
  - *Fida, Fida Plus, Gigafida, Kres,*
  - *Nova beseda,*
  - *GOS;*
  - drugi aktualni korpusi.
7. Postopki korpusne analize:
  - lista besed,
  - konkordance,
  - korpusni vzorci,
  - večbesedne enote.

4. Principles of building reference corpora.
5. Theoretical and practical corpus applications in linguistics with the emphasis on the Slovene linguistics (word list by frequency, corpus checking of variants, semantic change of meaning, typical collocations, searching meaning relations between words).
6. Fundamental Slovene corpora:
  - *Fida, Fida Plus, Gigafida, Kres,*
  - *Nova beseda,*
  - *GOS;*
  - other contemporary corpora.
7. Procedures of corpus analysis:
  - word list,
  - concordances,
  - corpus patterns,
  - multi word units.

Temeljni študijski viri / Readings:

Vojko Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28. Tudi na spletu.

–, 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.

Vojko Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.Simon Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46. https://studentski.net/gradivo/ulj_fif_saf_uss_sno_jezikovni_prirocniki_in_novi_mediji_01.

Marko Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.

Zborniki konferenc *Jezikovne tehnologije* (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka *Sporazumevanje*). 1. izd. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Korpus *Gigafida*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.gigafida.net/>.

Korpus *Nova beseda*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda3.html.

Korpus *Kres*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.korpus-kres.net/>.

Korpus *Gos*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.korpus-gos.net/>.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusne lingvistike, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

Objectives and competences:

Students:

- get to know fundamental starting points of corpus linguistics which views the language as a social phenomenon, manifesting itself exclusively in texts;
- functionally use available corpora and built in possibilities of statistical processing of linguistic data;
- know how to interpret in a meaningful way the acquired corpus data.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
 Študenti znajo interpretirati iz korpusa pridobljene jezikovne podatke in razumejo povezavo med natančnostjo lematizacije in zanesljivostjo korpusnega podatka, zlasti pri morfološko tako bogatem jeziku, kot je slovenščina.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo:
 a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam;
 b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Knowledge and understanding:
 Students are able to interpret linguistic data acquired from corpus and understand the connection between precision of lemmatization and reliability of corpus data especially in morphemic such a rich language as Slovene.
 Transferable/Key Skills and other attributes:
 By functional usage of corpora students are qualified:
 a) for text analysis, which are background for empirical and non-intuitively conceived linguistic studies;
 b) to edit various lexeme collections which are starting point for further lexicographic classification.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
  - seminarske vaje (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike),
  - delo v spletni učilnici.
- Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- lectures (verbal method: explanation, discussion),
  - seminar paper exercises (work with corpora, presentation of the corpus problematic),
  - work in a virtual classroom.
- The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Aktivno sodelovanje pri seminarjih vajah.	10 %	Active participation in seminar exercises.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar paper exercise.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2018: Besedišče Cankarjeve črtice Bobi v normativnih slovarskih priročnikih slovenskega jezika in nacionalnem korpusu Gigafida. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.): *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 410–421.

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2015: O Nežiki, Gumici, pesmici - ljubkovalno, slabšalno ali kako drugače?. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role* (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 517–532.

ZEMLJAK JONTES, Melita, HARAMIJA, Dragica, 2015: Samostalniške manjšalnice v izbranih slovenskih mladinskih literarnih delih. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah: forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role* (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 624–638.

ZEMLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka, 2015: Potrč v Pleteršnikovem slovarju (roman Na kmetih, 1954). *Slavia Centralis* [Tiskana izd.], letn. 8, št. 1. 90–104.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Kultura govornega in pisnega izražanja

Course title:

Culture of Spoken and Written Expression

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarških vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in z diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva

Contents (Syllabus outline):

Fundamental tasks of linguistic culture, reasons for cultivation of linguistic expression, assessment criteria in language (from synchronic and diachronic view point), criteria of generally established language means

(jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim knjižnim jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki.

Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.

Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govornega, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje).

Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in pisnega oblikovanja.

(linguistic norm, norm codification and the relations between them), language dynamic and relation to innovation in language, sorts and reasons for changes of language and their establishment in spoken language norm.

Types of the Slovene language (social, functional, temporal, rhythmic metrum; medium: differences between acoustic and written media, i.e. between spoken and written literary language).

Fundamental concepts of phonetics and phonology. Vocal image of the Slovene literary language. Types of accent, morphological accent in compounds. Lexical phonetics. Modern manuals of correct speech.

Marking of phonemes, morphophemes, words, sentences, compound sentences (clauses). Orthography and morphophonology. Culture of oral expression with the emphasis on practical usage (linguistic competences of speaker, change of speech code, communication: verbal and non-verbal).

Selected text types with problematic of speech and writing formation.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.

Monika KALIN GOLOB, 1996: *Jezikovni kotički in jezikovna kultura*. Ljubljana: Jutro.

– –, 2008: *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: SAZU, Založba ZRC SAZU. <https://fran.si/>.

Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. 75.

– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841 (vse pregledno).

Boris URBANČIČ, 1987: O jezikovni kulturi. Ljubljana: Delavska enotnost.

Melita ZEMLJAK JONTES, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Študentska založba Litera.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.

Študentje usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika.

Študentje pridobijo poglobljeno teoretično in praktično znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Objectives and competences:

Students get acquainted with Slovene language as a cultural factor, with the relationship to language, language dynamics and with norms which determine and form it.

Students adopt knowledge about types of the Slovene language.

Students acquire in depth theoretical and practical knowledge about culture of spoken and written expressing and learn to form in writing and spoken orally present selected text types.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture.
Poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.
Študentje poglobljeno obvladajo kulturnogovorno in pisno izražanje. Znanje uporabijo pri oblikovanju govornega in pisnega besedila.
Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje poglobljenih jezikoslovnih znanj ter oblikovanje kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarskih vaj, nalog in njihove govorne predstavitve).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Students understand concept of the Slovene language from various aspects, especially from the aspect of language culture.
They are familiar with different kinds of language and differences between them.
Students are proficient in in-depth cultural written and spoken expressing. They use knowledge for forming spoken and written texts.
Transferable/Key Skills and other attributes:
Knowledge of the concept of the Slovene language from various aspects enables easier adoption of in depth linguistics knowledge and formation of a critical stand. The acquired knowledge of forming spoken and written texts enables students for further professional work (writing seminar papers, homework, their oral presentation).

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.
Metode referata, razlage, prikazovanja in študije primera.
Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Frontal work, group work, individual work, work in a virtual classroom.
Methods of report, explanation, presentation, study of an example.
The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah.	10 %	Active participation in seminar exercise.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar paper exercise.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita, PULKO, Simona, 2018: Dialectal speech of youth as a part of their personal and national identity. *Dialectologia et geolinguistica*, vol. 26, iss. 1. 139–151. 10.1515/dialect-2018-0008.

ZEMPLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka, 2016: Pismenost v teoriji in praksi: temeljni cilj slovenskega institucionalnega izobraževalnega sistema. Koper: *Annales: anali za istrske in mediteranske študije*, Series historia et sociologia, 26/1. 95–106, 10.19233/ASHS.2016.9.

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2015: Slovensko ali knjižno – kako je prav?. Maribor: Aristej (Zbirka Dialogi, letn. 15, 1. izd.). ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi. Maribor: Študentska založba Litera.

ZEMLJAK JONTES, Melita. Kultura govora v študijskem programu Slovenski jezik in književnost (UM FF). V: PODBEVŠEK, Katarina (ur.), ŽAVBI, Nina (ur.). Govor v pedagoški praksi. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2019. Str. 123-130, 291-292, 303-304. ISBN 978-961-06-0281-1. <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/view/185/283/4891-1>. [COBISS.SI-ID 25111560]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kulturna zgodovina Slovencev
Course title:	Cultural History of the Slovenes

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje.
2. Slovenska kultura in kulturna zgodovina.
3. Etnogeneza Slovencev.

Content (Syllabus outline):

1. General outline and key issues of the Slovene national history, respectively history of the Slovene territory and fundamental sources for its research.
2. Slovene culture and cultural history.
3. Ethno genesis of the Slovenes.
4. Chapters from general cultural history of the Slovenes, respectively Slovene territory:

4. Poglavlja iz splošne kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja:
  - prazgodovinsko obdobje
  - antika
  - naselitev Slovanov, srednji vek
  - humanizem, reformacija in protireformacija
  - barok
  - razsvetljenstvo
  - 19. stol.
  - 20 stol.
5. Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobj s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.
6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove.

Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini Slovencev.

1. Prehistoric period
  2. Classical antiquity
  3. settlement of the Slaves, Middle Age
  4. Humanism, Reformation and Counter Reformation
  5. Baroque
  6. Enlightenment
  7. 19th century
  8. 20th century
5. Connection of the specific cultural-historic periods to the situation of the Slovene language and development of the literary language with literature.
6. Integration of the Slovene cultural-historic events to the European spiritual currents.
- Specifics of the Maribor cultural history and its broader background within the cultural history of the Slovenes.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. *Zakladi tisočletij*, 1999. Ljubljana: Modrijan.
2. *Ilustrirana zgodovina Slovencev*, 1999. Ljubljana: Mladinska knjiga.
3. *Slovenska novejša zgodovina*, 2005. Ljubljana: Mladinska knjiga.
4. Peter Vodopivec, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Ljubljana: Modrijan.
5. Janko Kos, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cilji in kompetence:

Študent razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznanji z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanjmi.

Objectives and competences:

Student expands and deepens their knowledge of the Slovene national history, they get acquainted with fundamental and particular characteristics of the Slovene cultural history, they are introduced to strong interconnectedness of Slovene cultural development to the European spiritual phenomena.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje; spretnosti:

Študent se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobj, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmora prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding; skills:

Students are prepared for relatively independent study of the Slovene cultural historic periods, events and personalities. In the specific cultural historical phenomena the students are able to identify broader social and spiritual context.

Metode poučevanja in učenja:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarских vaj.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Case study lectures, preparations for the individual seminar exercise.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarske vaje.

40 %

Seminar exercise.

Ustni izpit (poznavanje slovenske kulturne zgodovine).

60 %

Oral examination (knowledge of the Slovene cultural history).

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Inoj vzgljad na istoriju slovenskogo literaturnogo jazyka. *Slavica litteraria*, ISSN 1212-1509, 2016, roč. 19, č. 2, str. 99-119, doi: [10.5817/SL2016-2-9](https://doi.org/10.5817/SL2016-2-9). [COBISS.SI-ID 22881800]

JESENŠEK, Marko. *Slovenski jezik med preteklostjo in sedanjostjo*. Praha: Verbum, 2015. 266 str., ilustr. ISBN 978-80-87800-22-5. [COBISS.SI-ID 21280776]

JESENŠEK, Marko. Toporišičeva jezikoslovna dediščina - razmislek ob zaključku Toporišičevega leta (11. 10. 2015-11. 10. 2016). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 102-115. [COBISS.SI-ID 22891016]

JESENŠEK, Marko. Pavlova Prekmurska slovenska slovnica/Vend nyelvtan med Janežič-Sketovo in Breznikovo normo. V: SMOLEJ, Mojca (ur.). *Slovnica in slovar - aktualni jezikovni opis*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 34). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2015, del 1, str. 327-333. [COBISS.SI-ID 21727496]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Literarne revije in literarni programi po I. 1950

Course title:

Literary Journals and Programs after the year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80 % aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem revijalnem tisku.
5. Revije posamično.

Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo Perspektiv, Problemov ali Literatura.

Sestavni del predmeta je seminar, in sicer v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramske vsebine z glavnimi literarnimi določnicami slovenske književnosti. (denimo koncepta socialističnega realizma in izbranih pripovedi M. Kranjca, formalnih in idejnih zvez med konceptom novega romana ter Šeligovo prozo, postmodernističnih literarnih pogledov in izbranih del A. Blatnika, I. Bratoža idr.) O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.

The course evokes the opinion by theoretician Julija Kristeva that journals have a special place in cultural and spiritual life of a nation. It is composed of five thematic units.

1. Historic overview.
2. Editorial policy.
3. Influences of religious papers and eventual program character of editorial concepts.
4. Idea and aesthetic currents in Slovene journalism.
5. Particular journals.

The concept of course enables synchronic and diachronic tracing of events. This means, first, the placement of individual journals in time and place coordinates where we have to consider political conditions in first decades after the World War II, and at the end of the 20th century and at the beginning of the 21st most of all the prevailing different idea, opinion and literary-aesthetic circumstances. Secondly, such a concept gives us good opportunities to problematize literary-program character of journals such as Perspektiv, Problemi or Literatura.

Seminar is a component of the course in sense of introducing independent research work. Students will get real assignments. Their purpose is to connect literary-program contents to major literary determinants of the Slovene literature (for example the concept of social realism and selected stories by M. Kranjc, formal and idea connections between a model of the new novel and prose by Šeligo, post-modern literary views and selected works by A. Blatnik, I. Bratož etc.) Students will report on their results in seminar.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1972: Zgodovina slovenskega slovstva 8: Maribor: Obzorja.
Taras Kermauner, 1995: Perspektivovci. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
Miran Štuhec, 2001: Literarne revije in programi. *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Milan Dolgan, 1990: Slovenski literarni programi in manifesti. Ljubljana: MK.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.

1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.
3. Kompetentno razpravljanje o postavljenem literarnem problemu.

Objectives and competences:

Among several objectives there are two major:

1. Insight into activities.
2. Understanding the laws, which determined the relation between editorial concepts and contemporary literary production.
3. Competent discussion about assigned literary problem.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki. Seminarsko delo bo potrdilo ali ovrglo samostojnost pri delu s konkretnimi situacijami.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After passing the examination students will be qualified for independent and competent work in a field covered by the examination, and which is equally important, they will understand more profoundly the processes which took place in the Slovene literature after the World War II.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The knowledge of the previously mentioned contents is extremely important in study of the Slovene literature: first, students obtain relatively broad knowledge and intellectual span, second they obtain needed cultural, spiritual and literary foundations for discussion about literary issues. Seminar paper will approve or disapprove independence when working in concrete situations.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju.

Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Active presence in lectures. Critical study of assigned and other literature. Work in seminar. Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Načini ocenjevanja:**Assessment:**

Ustni izpit.

Pisno seminarsko delo.

Izpit 60 %, seminarsko delo 40 %.

Oral examination.

Written seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Lirika Uroša Zupana do I. 2000. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 47-57. [COBISS.SI-ID [23410184](#)]

ŠTUHEC, Miran. *An exceptional culturally-historical importance of the Slovenian protestantism and the role of Primož Trubar in it : paper at the international conference "Ośrodku kultury dawnej Słowiańszczyzny i ich znaczenie dziejowe"*, Nowy Sącz, 27-29 czerwca 2016 r.. [COBISS.SI-ID [22724616](#)]

ŠTUHEC, Miran. Izidor Cankar in njegova recepcija Ivana Cankarja. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 228-239. [COBISS.SI-ID [24330248](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Metafora in simbol v književnosti

Course title:

Metaphor and Symbol in Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				105	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in prisotnost pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:

1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (poetike, retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali

Content (Syllabus outline):

1. Metaphor and symbol – from Aristotle on the fundamental concepts of poetic – are extremely interesting objects of various scientific disciplines (rhetoric, linguistics, literary science, cultural semiotics, psychology, philosophy, translation etc.). In the more recent literary-scientific theories, for example the theory of

v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana kot pomembni prvini med- in transdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo namenjena predstavitvi novjših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja:

- interakcijska teorija metafore (Richards, Black),
- metaforično polje (Weinrich, Kurz),
- kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.),
- simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.),
- razlike med metaforo in simbolom (Kurz),
- tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli),
- meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link),
- vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore),
- vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah,
- vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih,
- spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic.

2. Seminar bo namenjen predstavitvi seminarskih nalog iz kulturnosemiotične analize tematsko izbranih simbolov (npr. simbol rože, drevesa, vode, določene živali, obleke, tehnike, barve) pri dveh avtorjih iz različnih literarnih obdobj, smeri in stilov.

intertextuality or in Link's discursive analysis they are treated as important elements of inter- and in trans-disciplinary study of literature. Lectures are intended for presentation of the more recent theoretical views on symbol within frames of cultural semiotics and on metaphor originating from the critique of rhetoric definition of metaphor as poetical decoration or deviation from literally language usage. The following chapters will be presented:

- interaction theory of metaphor (Richards, Black),
- metaphoric field (Weinrich, Kurz),
- cognitive theory of metaphor (Johnson, Lakoff etc.),
- symbol in cultural semiotic (Lotman, Dobrovol'skij etc.),
- differences between metaphor and symbol (Kurz),
- types of metaphors (traditional, phraseological, bold, absolute, author's) and symbols (metonymic, metaphoric, collective, natural, cultural, etc. symbols),
- iterdiscursiveness, intertextuality of metaphor and symbol (Link),
- role of metaphor in literary text (epistemical, emotional, aesthetic function of metaphor),
- role of symbol in literary text in various cultures,
- role of metaphor and symbol in various literary directions and stylistic currents,
- change of metaphors and symbols within various literary aesthetics, ideologies, temporal, cultural, regional, social and other parameters.

2. Seminar will be dedicated to presentations of seminar papers on cultural semiotic analysis of thematically selected (e.g. symbol of flower, tree, water, particular animal, dress, technique, color) by two authors from different literary periods, directions and styles.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter Butzer, Joachim Jacob, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
 Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
 Jožica Čeh, 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
 James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
 Božidar Kante, ur., 1998: *»Kaj je metafora?«* Ljubljana: Krtina.
 Katrin Kohl, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.

Renate Hansen Kokoruš, 2013: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*.
Gerhard Kurz, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
2. Spoznajo:
  - terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
  - razlike med metaforo in simbolom,
  - različne tipe metafor in simbolov,
  - pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
  - medbesedilnost metafore in simbola,
  - kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
  - spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
  - problematiko prevajanja pokrajinsko in kulturno specifičnih metafor in simbolov.
  - slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the recent theoretical views at metaphor and symbol, more detailed with the cultural semiotic definition of symbol, with interaction and cognitive theory of metaphor.
2. They learn:
  - terminological tools of the recent theories for analyzing metaphor and symbol,
  - differences between metaphor and symbol,
  - different types of metaphor and symbol,
  - significance of metaphor for conceptualization of phenomena contents,
  - intertextuality and inter-discursiveness of metaphor and symbol,
  - contextual determination of metaphor and cultural conditioning of symbol,
  - changing of thematic ranges of metaphors and symbol through the time under the influence of literary aesthetic, ideology etc.,
  - stylistic role of metaphor with selected authors and in particular literary directions.

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
1. Študenti razumejo:
    - novejše teoretične poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.
    - kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
    - simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
    - slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.
  2. Znajo:
    - prepoznati različne tipe metafor in simbolov,

Intended learning outcomes:

- Knowledge and understanding:
1. students understand:
    - recent theoretical views on metaphor and symbol especially the notion of symbol within a frame of cultural semiotic and interaction and cognitive theory of metaphor.
    - contextual, historical and cultural conditions metaphor and symbol and their change through the time,
    - symbol as text and form of cultural memory,
    - stylistic role of metaphor in various literary texts and literary directions.
  2. They are capable to:
    - recognize different types of metaphor and symbol,

– prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.

– recognize cognitive, emotional and aesthetic role of metaphor.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične in literarnoteoretske metode (stilna analiza, interpretacija, analiza metafore po interakcijski in kognitivni teoriji metafore, diskurzivna in kulturnosemiotična analiza simbola), delo z besedilom, delo s slovarjem simbolov, diskusija.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Formal-logical and literary theoretic method (style analysis, interpretation, analysis of metaphor according to interaction and cognitive theory of metaphor, discursive and cultural semiotic analysis of symbol), work with text, work with dictionary of symbols, discussion.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	90 %	Written examination.
Seminarska naloga z zagovorom.	10 %	Seminar work with oral defense.

Reference nosilca / Lecturer's references:

- ČEH STEGER, Jožica. Podoba Slovencev v Bartschevem romanu Das deutsche Leid. *Slavistična revija* 65/3. 2017, str. 433–445. [COBISS.SI-ID 23436040]
- ČEH STEGER, Jožica. Dežmanov prestop v nemški tabor in njegova kulturna identiteta v luči literarne zgodovine. *Studia Historica Slovenica* 17/2. 2017, str. 503–516, 719, ilustr. [COBISS.SI-ID 1526661]
- ČEH STEGER, Jožica. Taboriščne novele Branke Jurca : nasilje, animalizacija ženske in razpad osebne identitete. *Časopis za zgodovino in narodopisje* 87/1/2. 2016, str. 179–197. [COBISS.SI-ID 87965185]
- ČEH STEGER, Jožica. Literarne podobe poti v svobodo v taboriščni prozi Milene Mohorič in Branke Jurca. *Studia Historica Slovenica* 16/1, 2016. 165–180. [COBISS.SI-ID 1461125]
- ČEH STEGER, Jožica. Das Gefängnis als Symbol der Unfreiheit : am Beispiel von Andrićs Roman Der verdammte Hof. V: TOŠOVIĆ, Branko (ur.). *Andrićeva avlija = Andrićs Hof*, (Andrić-Initiative, 8). Graz: Institut für Slavistik der Karl-Franzens-Universität Graz; Banja Luka: Narodna i univerziteteska biblioteka Republike Srpske; Beograd: Svet knjige: Nmlibris. 2015, str. 199–208. [COBISS.SI-ID 21637896]
- ČEH STEGER, Jožica. Manjšalnice kot prvina Cankarjevega jezikovnega stila. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). *Manjšalnice v slovanskih jeziki : oblika in vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, 429–438. [COBISS.SI-ID 22028040]
- ČEH STEGER, Jožica. *Ekokritika in literarne upodobitve narave*. Maribor: Litera, 2015. 349 str. [COBISS.SI-ID 85308929]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Mladinska književnost

Course title: Children's Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dragica Haramija

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial:

Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

75 % prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

An attendance rate of 75% of classes.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> – Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka. – Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti. – Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). – Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipič, J. Bauer). – Razvoj slovenske mladinske dramatike (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Ogled lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo. – Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste, daljše prozne vrste, komedija, žaloigra. 	<ul style="list-style-type: none"> – Children's literature as a special type of literature, subdivided into infant literature, children's literature and literature for adolescents; development of children's reading ability. – Literary historic overview of the world and Slovene children's literature. – Development of the Slovene children's poetry (folk children's poetry, beginners, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). – Development of the Slovene children's prose (folk literature, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipič, J. Bauer). – Development of the Slovene children's playwriting (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Visiting puppet or theatre performance and comparison of the text to the performance. – Literary kinds in children's literature: lyric poetry, epic poetry, short prose kinds, longer prose kinds, comedy, tragedy.
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Dragica Haramija, 2012: Tipologija pravljic na Slovenskem. *Otrok in knjiga* 83. 12–23.
- Dragica Haramija, 2012: *Nagrajene pisave*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Igor Saksida, 1998: *Slovenska mladinska dramatika*. Maribor: Obzorja.

Viri:

Poezija: Tone Pavček: *Majnice in majhnice*. Kajetan Kovič: *Zlate ure*. Saša Vegri: *Naročje kamenčkov*. Niko Grafenauer: *Skrivnosti*. Dane Zajc: *Hiša sanja*. Boris A. Novak: *Vserimje*. Milan Dekleva: *Pesmarica prvih besed*. Bina Štampe Žmavc: *Svilnate rime*. Feri Lainšček: *Cicibanija*. Rad bi. *Dlan mi po tebi diši*. Peter Svetina: *Molitvice s stopnic*. Andrej Rozman Roza: *Izbrane rozine v akciji*. Anja Štefan: *Lonček na pike*. *Drobtine iz mišje doline*. Lila Prap: *Male živali*. *Živalske uspavanke*.

Antologije: *Slovenske narodne pravljice*; *Modrost pravljicne školjke*; *Bisernica*; *Zlata čebelica* (1., 2. del); *Pravljice bratov Grimm*; *Andersenove pravljice*, *Geniji*, *Geniji* ².

Proza: Vitomil Zupan: Potovanje v tisočera mesta. Vid Pečjak: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Slavko Pregl: Srebro iz modre špilje. Car brez zaklada. Kajetan Kovič: Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Svetlana Makarovič: Svetlanine pravljice (zbirka). Bina Štampe Žmavc: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Dim Zupan: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Desa Muck: Kremljin. Lažniva Suzi. Janja Vidmar: Otroci sveta. Črna vrana. Marjana Moškrič: Ledene magnolije. Sanje o belem štrpedu. Primož Suhodolčan: Ranta in košarkarji . Mate Dolenc: Mali princ z otoka. Feri Lainšček: Mislice. Aksinja Kermauner: Žiga špaget gre v širni svet. Jana Bauer: Groznilca v Hudi hosti. Groznilca in huda zima. Nataša Konc Lorenzutti: Avtobus ob treh. Vinko Möderndorfer: Kot v filmu. Kit na plaži. Peter Svetina: Kako zorijo ježevci. Neli Kodrič Filipič: Požar. Povej mi po resnici. Lindgren, Astrid: Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoiien: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Dahl, Roald: Matilda. Čarovnice. Rowling, J. R.: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). R. J. Palacio: Čudo.

Dramatika: Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša. Bina Štampe Žmavc: O kuri, ki je izmaknila pesem.

Cilji in kompetence:

Spoznati književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri pranju v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja. Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Objectives and competences:

Get to know literary types, genres of children's literature. To be able to define characteristics of the major literary types which are the most common when reading in the third triade of elementary school and at the beginning of high school education (lyric poem, short fiction and non-fiction story, fiction tale, children's novel). To apply knowledge about reading development with population of youngsters.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov, ki večino virov preberejo samostojno, izbrana besedila interpretirajo. Poznajo literarnozgodovinska obdobja in najpomembnejše predstavnike mladinske književnosti v nekem obdobju.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študentje poznajo teorijo mladinske književnosti, najpomembnejša besedila iz lirike, epike in dramatike, zmorejo spodbujati bralno kulturo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Knowledge and understanding of children's literature with the emphasis on stimulating students to read. Most of the source they read independently and interpret the chosen texts. They are familiar with literary-historical periods of children's literature and the most important representatives of children's literature in certain period.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students know the theory of children's literature, the most important text from lyric, epic and dramatic, they are able to promote culture of reading.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskem pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlagane, študija primera.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment.

<p>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<p>Method of discussion, explanation, study of an example.</p> <p>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.</p>
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<p>Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) Pisni izpit.</p>	<p>100 %</p>	<p>Type (examination, oral, coursework, project): Written examination.</p>
--	---------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica, BATIČ, Janja. Cankar v stripu : Hlapci. V: PERENIČ, Urška (ur.), BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). Starejši mediji slovenske književnosti : rokopisi in tiski, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 37). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 313-321, ilustr., doi: 10.4312/Obdobja.37.313-321. [COBISS.SI-ID 24205832].

HARAMIJA, Dragica. O nenavadnih knjižničarkah, dobrih bralcih in zmešnjava literarnih likov, ki končno najdejo svoje zgodbe. Keria : studia Latina et Graeca, ISSN 1580-0261. [Tiskana izd.], 2017, letn. 18, št. 1, str. 97-110, 128-129, ilustr. [COBISS.SI-ID 23688200].

HARAMIJA, Dragica. Vrednote v sodobni mladinski prozi. Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev, ISSN 0351-5141, 2017, letn. 44, št. 99, str. 15-28, avtorj. sl. [COBISS.SI-ID 23579912].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Narečno slovaropisje
Course title:	Dialectal Lexicography

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov.

Contents (Syllabus outline):

1. Introduction to lexicography: definition of science, fundamental concepts, typology, writing and usage

2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje.

3. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev, opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem.

4. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev.

5. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva: priprava iztržkov iz zvočnega zapisa narečnega besedila, izdelava geslovnika, zasnova geselskega članka

of dictionaries and lexicographically arranged manuals.

2. Structure of the lexical entry: basic sections, obligatory and non-obligatory components, marking, inter-entry connections.

3. Dialectal lexicography: specifics of the macro- and microstructure, kinds of dialectal dictionaries, definition of dialectal vocabulary, relation between linguistically-structural description and dictionary.

4. History of the Slovene dialectal lexicography (from Register in Dalmatin's Bible until today), analysis of the Slovene dialectal dictionaries.

5. Procedure of arranging dialectal matter into a dictionary: preparation of results from audio recording of dialectal text, writing the entry list, concept of an entry particle.

Temeljni študijski viri / Readings:

Anja Benko, 2013: *Narečna bera : koroška narečja*. <http://www.narecna-bera.si/>.

-- 2015: Slovenska (strokovna) narečna leksikografija, njeni dosežki in prikaz možnosti za nadaljnje delo. V: Zuljan Kumar, Danila (ur.), Dobrovoljc, Helena (ur.). *Zbornik prispevkov s simpozija 2013*. Nova Gorica: Založba Univerze. str. 105-117.

-- 2016: Slovensko narečno slovaropisje : razvoj, stanje in prihodnost. V: ŠTER, Katarina (ur.), ŽAGAR KARER, Mojca (ur.). *Historični seminar 12*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 2016, str. 123-143.

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj 35*, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27-46.

- - 2002, Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju, *Jezikoslovni zapiski 8*. 47-60.

Sidney I. Landau, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge idr.: Cambridge University Press.

Peter Weiss, 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih, *Jezikoslovni zapiski 6*. 27-44.

-- 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski 9.1*. 49-61.

-- 2015: *Slovar govorov Zadrecke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami (A-H)*. Ljubljana: Založba ZRC, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. ISBN 978-961-254-827-8.

<http://fran.si/195/peter-weiss-slovar-govorov-zadrecke-doline-med-gornjim-gradom-in-nazarjami>.

Cilji in kompetence:

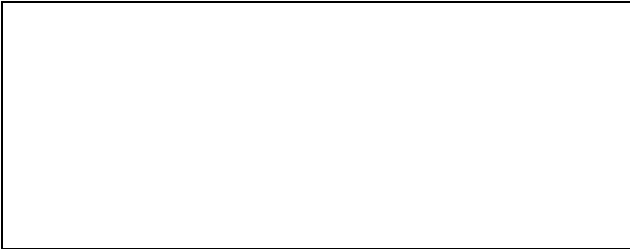
Cilji tega predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, uzavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govornega in pisane besede;
- vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.

Objectives and competences:

This course's objectives are:

- to teach students the fundamentals of (dialectal) lexicography, make them aware of difference between dictionaries of literary language and other types of dictionaries, between arranging in dictionary spoken and written words ;
- to create a connection between theoretical lexicographic knowledge and the state of the Slovene (dialectal) lexicography;

– to prepare students for independent lexicographic work.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje
Študentje:

- prepoznajo vrste (narečnih) slovarjev ter znajo določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- znajo uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlemba;
- obvladajo osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znajo uporabiti pri razčlembi narečnega besedila;
- znajo sestaviti poljubno slovarsko urejeno zbirko besedja po slovaropisnih načelih;
- znajo uporabiti pridobljeno znanje pri slovarski razčlembi drugih govorjenih jezikovnih zvrsti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding
Students can:

- recognize types of (dialectal) dictionaries and define their structure and assess the adequacy of entry particle structure;
- use lexicographical works and use them for dialectal language analysis;
- apply fundamental rules for creating dictionary entries and ability to use them for analysis of dialectal text;
- creat randomly arranged dictionary collections according to lexicographic principles.
- use acquired knowledge for dictionary analysis of other spoken language styles.

Metode poučevanja in učenja:

Metode dela z besedilom, metode dela z avdio- in videoposnetki.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Methods of work with text, methods of work with audiovisual tapes.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

– seminarska naloga,
– pisni izpit
(pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s kolokviji)

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminar paper.
Written examination.
(written examination may be substituted for colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. Medjezikovni stiki v besedju iz pomenskega polja kmetija v slovenskogoriškem narečju, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 109). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2015. 350 str., ilustr. ISBN 978-961-6930-31-4. [COBISS.SI-ID 83732481]
KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko besedje za gospodarska poslopja, kmečko dvorišče in kmečka opravila v Pleteršnikovem slovarju. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2015, letn. 8, št. 1, str. 165-187. [COBISS.SI-ID 21385480]
KOLETNIK, Mihaela, ŠABEC, Tina. Frazemi s poimenovanji za domače živali v notranjskem zagorskem govoru. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2017, letn. 10, št. 1, str. 40-60. [COBISS.SI-ID 23224584]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju
Course title:	Formation of the Common Literary Norm in the 19th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja.

Contents (Syllabus outline):

1. Dual development of the Slovene language in the Alpine and Pannonian language area: central and east Slovene (Alpine and Pannonian linguistic basis) and their mutual approaching, intertwining and acquisition in the first half of the 19th century.

2. Language principles and the question of the Slovene literary norm: Kopitar, Čop, Primic,

<ol style="list-style-type: none"> 2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim. 4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja). 5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika. 6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika. 7. Novoslovenščina v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejše slovenske pisave in Levčev pravopis). 	<ol style="list-style-type: none"> Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program of Zedinjena Slovenija and equalizing the language and the national questions. 4. New forms and homogenizing of literary norm; stagnation period in development of the Slovene literary language in the second half of the 19th century). 5. Literary language types: development of journalism and the role of Bleiweis's Novic in forming common Slovene literary norm; translation of the Deželni and Državni zakonik. 6. Transformation of the folk literature and language. 7. New-Slovene in the second half of the 19th century (development of the newer Slovene writing and Levčev pravopis).
---	---

Temeljni študijski viri / Readings:

<p>Martina Orožen, 1996: <i>Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju</i>. Ljubljana: Filozofska fakulteta.</p> <p>Marko Jesenšek, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik - med alpsko in panonsko slovenščino = Die zentral- und ostslowenische Schriftsprache - zwei Sprachen im slowenischen Alpen- und Pannonien-Raum. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 234-250. [COBISS.SI-ID 18683656]</p> <p>Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. <i>SSJLK IX</i>. 71-81.</p> <p>Jože Toporišič (ur.), 1981: <i>Anton Breznik, Jezikoslovne razprave</i>.</p>

Cilji in kompetence:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja. 2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika. 3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen slovenskega knjižnega jezika in jezikovne

Objectives and competences:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Students are acquainted with non-uniformity of the Slovene literary language and with the homogenization of literary norm in the middle of the 19th century. 2. The course helps with understanding the complex language circumstances in Austro-Hungary and turbulent 19th century when the struggle for individuality of the Slovene language begun. 3. Students obtain knowledge on formation of the Slovene literary norm in the 19th century; they get familiar with the relation toward language in the so called Spring of Nations and learn about the meaning of the Slovene literary language and language
----

enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države.

4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za nacionalno združitev Slovencev v eni državi.
5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848.
6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitvev in samostojno državnost).

cohesion in emerging of the Slovene national state.

4. Understanding the romantic »formula«: language cohesion = state forming. Language cohesion as a precondition for national integration of the Slovenes in a single state.
5. Students know when, why and how the New Slovene/Slovene (common Slovene literary language) became common normative means of communication among Slovenes – in given social linguistic circumstances of the march revolution it started to form with a great acceleration after the year 1848.
6. Language as a patriotic element; language dynamic of the 19th century as a prediction of events at the end of the 20th century (language question equals political, language homogeneity /independence/ is a precondition for political independence and independent statehood).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujanje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are familiar language frames which in the period of the Spring of Nations caused national awareness and strivings for national awakening within Austro-Hungary; They can state all of the important language related events in the first half of the 19th century which caused national awakening; are familiar with authors and holders of these language ideas; they understand laws which led to unification of the Slovene literary norm, processes of unification and relations between various literary variations; they understand and are able to explain (language) connectedness within the Slovene geographic space – a model of equalization of language and national/political issues from the 19th century confront with the events from the end of the 20th century and determines language as one among fundamental state forming elements; they critically assess position of the Slovene language after the Spring of Nations and present a discrepancy between theory and practice of the »New-Slovene« in the second half of the 19th century (reflection on of understanding contemporary language circumstances).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent pogloblja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje.

Študent uporablja domačo in tujo literature pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students deepen theoretical and methodological approaches while analyzing linguistic facts with the purpose to effectively explain still unknown historical language events. Students use Slovene and foreign literature for gathering and interpreting data from the history of the Slovene language in the 19th century; they critically analyze various language concepts and perform synthesis which are useful for the contemporary language policy and planning; (reflection of equation: language unity is a precondition for national independence).

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, individual assignments, films.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Domače naloge.

40 %

Homework.

Aktivno sodelovanje na predavanjih.

20 %

Active participation in lectures.

Ustni izpit.

40 %

Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Inoj vzgljad na istoriju slovenskogo literaturnogo jazyka. Slavica litteraria, ISSN 1212-1509, 2016, roč. 19, č. 2, str. 99-119, doi: 10.5817/SL2016-2-9. [COBISS.SI-ID 22881800]

JESENŠEK, Marko. Imenitnost slovenskega knjižnega jezika. V: KOBAL, Edvard (ur.). Prebujanje plemenitosti in modrosti, Slovenski jezik v gibanju. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Slovenska znanstvena fundacija. 2018, str. 22-25. [COBISS.SI-ID 23735560]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik v Avstrijskem cesarstvu = The Slovene language in the Austrian empire. V: POSPÍŠIL, Ivo (ur.). Střední Evropa včera a dnes : proměny koncepcí : kolektivní monografie. 1. vyd. Brno: Jan Sojnek - nakladelství Galium. 2015, str. 89-97. [COBISS.SI-ID 21532936]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika
Course title:	Regional Versions of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

Jeziki /

Predavanja /

slovenščina/Slovene

Languages:

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih.
2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika
– koroška različica,
– prekmurska različica,
– vzhodnoštajerska različica,
– tržaška in videmska usmeritev.

Contents (Syllabus outline):

1. Slovene Alpine and Pannonian language space and its difference in the oldest Slovene sermon patterns.
2. Literary and regional variants of the Slovene language
– Carinthia variant,
– Prekmurje variant,
– East Styria variant,
– Triest and Udine direction.

Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost;
 Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način...).

Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic.
 Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji.

3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča).

4. Normativnost v slovnica (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika

The analysis of texts of regional language variants and explanation of causes for their functional (in)perfection, partiality;
 Differentiation in phonetics, morphology and syntax and dealing with specifics regarding particular word classes and categories (gender, case, number; person, tense, mood, voice ...).
 Emerging of characteristic terminology and question of normativity of language variant.
 Characteristic vocabulary and contrastive comparison with dialects.

3. Work with dictionaries (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – theoretical and practical aspect of lexicography and composition of regional dictionaries (manuscript and printed editions and their influence on the formation of Slovene vocabulary).

4. Normativity in grammar manuals (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – theoretical fundamentals and differentiating norm from the central Slovene literary language.

Temeljni študijski viri / Readings:

Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana.
 Marko Jesenšek, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. *Čas. zgod. narodop.*, letn. 80 = n. v. 45, št. 1, str. 93-112.
 —, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2004 [i.e. 2005], letn. 53, št. 1, str. [1]-12.
 —, 2005: *The Slovene Language in Alpine and Pannonian Language Area*. Krakow.
 —, (ur.), 2008: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Maribor, (ZORA 56).
 Martina Orožen, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor, (ZORA 26)
 Vilko Novak, 1976: *Izbor prekmurskega slovstva*. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice.
 Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali separatizem Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika.
 Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev.

Objectives and competences:

Students get to know doublet development of Slovene literary language and all of its regional (literary) variants.
 They get to know causes for the origin of regional language variants in Slovenia and do not see them as language particularism or separatism. They understand various grammar structures of the Slovene language, know dissimilative vocabulary, phonetics, morphology and syntax in development of the Slovene language.
 They adopt lexicographic modes and techniques of composing Slovene regional dictionaries.

Seznanijo se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnice slovenskega jezika.

They are acquainted with various theoretic and practical principles of composing grammar manuals of the Slovene language.

Znanje in razumevanje:
Sociolingvistično, nacionalno in državno pravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm. Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva. Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tej smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Küzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
From socio linguistic, national and state and legal aspect the Slovene language today is common, until the middle of the 19th century it had at least two variants and several regional norms. Students understand doublet development of the Slovene literary norm as a consequence of Alpine (Carinthian) and Pannonian language, cultural, historic and geographic influence. We do not equate the regionality of the Slovene language with language dissidence – Trubar is considered as the forefather of the central Slovene literary language (this direction was joined by Carinthians and Trieste), Števan and Mikloš Küzmič as major representatives of the Prekmurje literary language and Dajnko as grammarian and founder of the East Styrian literary variant.
Transferable/Key Skills and other attributes:
Student knows, reads and understands texts written in variants of the Slovene literary language and is able provide arguments for various development directions in phonetics, morphology, syntax and vocabulary.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.
Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, individual assignments, quiz, films.
The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit
Domače naloge
Aktivno delo študenta v seminarju

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Oral examination.
Homework.
Active participation in seminar.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 129). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 303 str. ISBN 978-961-286-222-0, doi: 10.18690/978-961-286-220-0. [COBISS.SI-ID 95727361] financier: ARRS, Programi, P6-0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 117). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2016. 235 str. ISBN 978-961-6930-42-0. [COBISS.SI-ID 88400385]

JESENŠEK, Marko. Poglavlja iz zgodovine vzhodnoštajerskega jezika, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 110). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2015. 389 str. ISBN 978-961-6930-38-3. [COBISS.SI-ID 84988673]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik med preteklostjo in sedanostjo. Praha: Verbum, 2015. 266 str., ilustr. ISBN 978-80-87800-22-5. [COBISS.SI-ID 21280776]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska narečja
Course title:	Slovene Dialects

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotnega preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravneh v odnosu do slovenskega knjižnega jezika
2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in

Contents (Syllabus outline):

1. Getting to know fundamental characteristics of dialectal groups on all of the language levels in relation to the Slovene standard language
2. Getting to know accentual image of the Slovene dialects (tonemic, non-tonemic), specifics of dialectal speech sounds, verb form

oblikospreminjevalnih morfemov, ožjenarečne leksike.

3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.

and morphological morphemes, narrower dialectal lexica.

3 Expanding the knowledge with the seminar paper in which students analyze a text in dialect (they will record and write it themselves).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.

Mihaela KOLETNIK, 2008: *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 6.

Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.

Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Zinka ZORKO, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.

Zinka ZORKO, 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: SD. Zora 6.

Zinka ZORKO, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 64

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe.
3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.

Objectives and competences:

1. Getting to know dialects as a special system of the Slovene language.
2. Recognizing their prosodic, phonetic, morphological and syntactic image.
3. Adopting the contemporary national transcription for writing dialectal texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
- razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes;
- obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
- znajo transkribirati narečna besedila;
- znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- are able to identify dialects as a special system of the Slovene language;
- understand and recognize the oldest phonetic, quantitative, qualitative and intonation changes from the beginnings of the Slovene language to present;
- are capable of analyzing dialects at all language levels;
- know how to transcribe dialectal texts;
- know how to synchronically describe and analyze their own dialect.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.	Beside theoretical knowledge students are familiar with the method of field interview; they can transcribe and analyze the data gathered.
---	---

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, work with text method, method of work with audio and video recordings, method of field survey. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotne preverjanje znanja s 3 kolokviji)	100 %	Written examination. (written examination may be substituted for 3 colloquiums)
--	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠABEC, Nada, KOLETNIK, Mihaela. Heritage language and dialect maintenance among Slovene immigrants and their descendants in North America = Sloveni imigrantu ir ju palikuoniui Šiaures Amerikoje paveldetosios kalbos ir tarmes išsaugojimas. *Acta linguistica Lithuanica*, ISSN 1648-4444, 2017, 77, str. 219-236. [COBISS.SI-ID 23713288]

ŠABEC, Nada, KOLETNIK, Mihaela. The role of dialect in mother tongue retention of Slovene Canadians : a case study. *Dialectologia et geolinguistica*, ISSN 0942-4040, 2017, vol. 25, iss. 1, str. 51-67, doi: 10.1515/dialect-2017-0003. [COBISS.SI-ID 23569416]

KOLETNIK, Mihaela. Gornjeseniška botanična terminologija. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 166-189. [COBISS.SI-ID 21980680]

KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka. Dialectal imagery in Murske balade in romance (Ballads and romances of the Pomurje region). V: KENNEDY, Victor (ur.), GADPAILLE, Michelle (ur.). *Ethnic and cultural identity in music and song lyrics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars. 2017, str. 126-140. [COBISS.SI-ID 23232520]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu
Course title:	Sermon Patterns in the Older Slovene Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

Jeziki /

Predavanja / slovenščina/Slovene

Languages:

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora.
2. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempl, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga ...).
3. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.

Contents (Syllabus outline):

1. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse.
2. Placing sermon as genre in inter textual context through the analysis of inter-textual and rhetorical figures (e.g. model or example, comparison with a topic image or allusion, quote/citation, allegoric explanation ...).

4. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška ...

3. Historical overview of the sermon development in a context of older Slovene literature.
4. Stylistic, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons of different periods and directions in Slovene land: e.g. by reformist Primož Trubar, Franciscan kapucina Janez Svetokriški, Franciscan Rogerij Ljubljanski (Mihael Krammer), jesuit Jernej Basarj, Jurij Japelj, Matija Vertovec, Franc Kosarj, Peter Pavel Glavar, A. M. Slomšek ...

Temeljni študijski viri / Readings:

Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)
Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.
George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.
Jelka Kernev-Štrajn, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 25–59.
A. S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.
Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Teoretična opredelitev pridige.
2. Pridiga kot polliterarni žanr in kot oblika cerkvenega govora.
3. Medbesedilni kontekst pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur).
4. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
5. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformacije, baroka, razsvetljenstva.

Objectives and competences:

1. Theoretical definition of sermon.
2. Sermon as half-literary genre and as a form of church discourse.
3. Inter-textual context of sermon (e.g. analysis of inter-textual and rhetoric figures).
4. Historical overview of sermon development in the context of older Slovene literature of.
5. Style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons in different periods and directions in the Slovene land: e.g. Reformation, Baroque, Enlightenment.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje:

1. Teorije pridige.
2. Medbesedilnost pridige (ustrezna analiza).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Capacity and knowledge:

1. Theories of sermon.
2. Inter-textuality of sermon (an adequate analysis).

3. Zgodovinski razvoj pridige v okviru starejšega slovenskega slovstva.
4. Razumevanje stilne, idejne, motivno-tematske in retorične analize pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).
5. Veščina interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).

3. Historical development of sermon within frames of the older Slovene literature.
4. Understanding style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by various key authors /preachers from the various periods and directions in Slovene lands (from Reformation to Baroque and Enlightenment).
5. Skill of interpreting sermons by authors of particular periods.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Skill of interpreting and style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by numerous key authors/preachers from different periods and directions in Slovene land (from Reformation to Baroque and).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
- Metode razlage, diskusije in študije primera.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Methods:

- teaching: scientific methods historical, formal-analytical method with emphasis on interpretation method,
- learning: formal logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description.
- Method of explanation, discussion, study of an example.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	70 %	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID [22915080](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str.
ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje
Course title:	Stylistic Characteristics of the Slovene Lyric at the end of the 19th and the beginning of the 20th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slogovni pluralizem v slovenski liriki na prelomu iz 19. v 20. stoletje.
2. Formalizem v slovenski liriki zadnje tretjine 19. stoletja in obrabljenost pesniškega sloga.
3. Cankarjeva in Župančičeva prenova pesniškega sloga konec 19. stoletja ob stiku z

Content (Syllabus outline):

1. Stylistic pluralism in the Slovene lyric between the 19th and the beginning of the 20th century.
2. Formalism in the Slovene lyric in the last third of the 19th century and exhaustion of the poetic style.

evropskimi literarnimi smermi in tokovi (dekadenco, impresionizmom, simbolizmom).
4. Dekadenčne, impresionistične in simbolistične slogovne prvine v liriki slovenske moderne.
5. Načelo subjektivizma v slovenski liriki in njegove sledi v pesniškem slogu (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj idr.).

3. Cankar's and Župančič's renewal of the poetic style at the end of the 19th century in contact with the European literary directions and currents (decadence, impressionism, symbolism).
4. Decadence, impressionistic and symbolist stylistic elements in the lyric of the Slovene Modern.
5. Principle of subjectivism in the Slovene lyric and its traces in poetic style (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 1993: Impresionizem v slovenski liriki. V. France Bernik: *Študije o slovenski poeziji*. Ljubljana: DZS. 99–115.
Jožica Čeh, 2003: Folklorni svet v liriki slovenske moderne. *Slavistična revija* 51. 211–223.
Irena Novak Popov (ur.), 2004: *Antologija slovenskih pesnic 1*. Ljubljana.
Franc Zadavec, 1999: *Pesnik Alojz Gradnik (1882 –1967)*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.
Franc Zadavec, 1980: Murnova impresionistična lirika. V: Franc Zadavec: *Elementi slovenske moderne književnosti*. Murska Sobota: Pomurska založba. 91–107.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo slogovni pluralizem v pesništvu slovenske moderne.
Usposobijo se za interpretacijo pesniškega besedila.
Spoznajo temeljna pesniška besedila osrednjih predstavnikov moderne, njihove slogovne značilnosti in avtorske stile.

Objectives and competences:

Students get to know stylistic pluralism in poetry of the Slovene Modern.
They are capable for interpretation the poetic text.
They get to know fundamental poetic texts by representatives of Modern, their stylistic characteristics and author styles.

Predvideni študijski rezultati:

Študenti razumejo slogovni pluralizem v liriki slovenske moderne.
Znajo interpretirati slogovne prvine v izbranih pesniških besedilih slovenske moderne.
Znajo prepoznati avtorske stile osrednjih predstavnikov slovenske moderne.

Intended learning outcomes:

Students understand stylistic pluralism in the lyric of the Slovene Modern.
They are able to interpret stylistic elements in selected poetic texts of the Slovene Modern.
They are capable to recognize author's style of the central representatives of the Slovene Modern.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične metode, teorija jezikovnega stila. Branje pesniških besedil, diskusija. Delo z besedilom (slogovne analize in interpretacije pesniških besedil).

Learning and teaching methods:

Formal-logical method, theory of language style. Reading poetic texts, discussion. Work with text (stylistic analysis and interpretation of poetic texts).

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	100 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. O Cankarjevi slovensko-nemški dvojezičnosti v kontekstu večkulturne Avstro-Ogrske. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 62–73. [COBISS.SI-ID 24202760]

ČEH STEGER, Jožica. Soška fronta skozi oči vojaka in pisatelja Andreja Čeboklija. *Studia Historica Slovenica* 18/2, 2018, str. 587–601. [COBISS.SI-ID 24266760]

PEZDIRC-BARTOL, Mateja, HARLAMOV, Aljoša (avtor, urednik), NOVAK-POPOV, Irena, ČEH STEGER, Jožica, ZUPAN SOSIČ, Alojzija. *Ivan Cankar : literarni revolucionar*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 295 str. [COBISS.SI-ID 296512256]

ČEH STEGER, Jožica. Podoba Slovencev v Bartshevem romanu Das deutsche Leid. *Slavistična revija* 65/3. 2017, str. 433–445. [COBISS.SI-ID 23436040]

ČEH STEGER, Jožica. Dežmanov prestop v nemški tabor in njegova kulturna identiteta v luči literarne zgodovine. *Studia Historica Slovenica* 17/2. 2017, str. 503–516, 719, ilustr. [COBISS.SI-ID 1526661],

ČEH STEGER, Jožica. Rokopisna pesniška zapuščina Alojzija Remca. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne*, (Obdobja, 36). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 211–216. [COBISS.SI-ID 23450120]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlova recepcija Ivana Cankarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Avgust Pavel med Slovenci, Madžari in Avstrijci = August Pavel among the Slovenians, Hungarians and Austrians*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 165–176. [COBISS.SI-ID 22957320]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Fonetika in fonologija
Course title:	Phonetics and Phonology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Exam requirements include an attendance rate of 80% of lectures.

Vsebina:

Slovenski jezik in jezikovna zvrstnost: družbenostne in prenosniške zvrsti. Vprašanje norme glede na različne jezikove zvrsti. Pravorečje, pravopisje – teoretski okvir. Osnove fonetike in fonologije. Razmerje glas – črka: zapisovanje glasov in glasovna vrednost pisnih znamenj. Glasoslovje slovenskega (knjižnega) jezika: samoglasniški sestav in soglasniški sestav. Posebne glasovne zveze. Pravorečna norma in pravila. Pravopisna norma in pravila.

Content (Syllabus outline):

Slovene language and linguistic varieties of language: social and media types. Question of norm regarding different linguistic varieties. Orthoepy, orthography – theoretical frame. Fundamentals of phonetics and phonology. Sound letter relationships: recording the sound and sound values of letter symbols. Phonology of the Slovene (standard) language: vowel system, consonant system. Specific clusters of phonemes. Normes and rules of orthoepy. Orthographic norms and rules.

Temeljni študijski viri / Readings:

- Jože Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
- *Slovenski pravopis*, 2001. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 3–68 in 87–122.
- Hotimir Tivadar, 1999: O fonemu /v/ v govornem slovenskem knjižnem jeziku. *Slavistična revija* (3). 341–361.
- Hotimir Tivadar, 2004: Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku. *Slavistična revija* (52/1). 31–48.
- Hotimir, Tivadar, 2010: Normativni vidik slovenščine v 3. tisočletju – knjižna slovenščina med realnostjo in idealnostjo. *Slavistična revija* (58/1). 105–116.
- Drago Unuk, 2009: Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje* (2/4). 27–36.
- Drago, Unuk, 2012: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. V: *Večno mladi Htinj* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). 117–118.
- Helena Dobrovoljc, Nataša Jakop, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.

Cilji in kompetence:

Študenti teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo.

Objectives and competences:

Theoretically and in practically get to know vocal and written image of the language. They adopt the norms of correct speech and orthography (rules) and are functionally proficient.

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
In depth knowledge and understanding of the orthographic and correct speech normativity. Well defined image of the relation between sound - its written form. Application of knowledge and abilities in the actual communication positions.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability of audio differentiation and pronunciation of sounds etc. phonetic phenomena.
- Readiness for permanent professional advancement.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitve vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlaganja, prikazovanja.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Methods of audio and articulation phonetics. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method discussion, explanation, presentation.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Domače naloge.	15 %	Homework.
Pisni izpit.	55 %	Written examination. Written examination. (Written examination may be substituted for colloquiums.)
Ustni izpit.	30 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Stilizacija oglasnih sloganov v medijskem oglaševanju. Časopis za zgodovino in narodopisje, ISSN 0590-5966. [Tiskana izd.], 2019, letn. 90 = n. v. 55, zv. 1, str. 88-108, ilustr. [COBISS.SI-ID 97253377]

UNUK, Drago. Slovenski jezik v sočasnem sporazumevalnem prostoru. *Revija za elementarno izobraževanje*, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], 2016, letn. 9, št. 4, str. 19–38, ilustr. [COBISS.SI-ID 22878728].

UNUK, Drago. Poimenovanja mestnega javnega prostora: urbanonimi v Mariboru. *Studia Historica Slovenica: časopis za humanistične in družboslovne študije*, ISSN 1580-8122. [Tiskana izd.], 2017, letn. 17, št. 1, str. 329–357. [COBISS.SI-ID 1521797].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikoslovje
Course title:	Morphology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin.
Pogoji za pristop k izpitu:

- opravljena seminarska vaja,
- 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.

Prerequisites:

Student must know fundamental concepts of linguistics and systematics of language levels.
Exam requirements include:

- prepared and performed seminar paper exercise,
- 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
 Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
 Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.
 Oblikoslovne kategorije.
 Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
 Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
 Stilistika oblikoslovnih prvin.

Content (Syllabus outline):

Morphology – general, placement into the language system,
 Word classes, – overview according to particular word classes.
 Morphematic – concept of morpheme, meaning of grammatical morphemes.
 Morphological categories.
 Morphological paradigmatic (morphological and verb form patterns).
 Word classes in relation to sentence elements.
 Stylistic of morphological elements.

Temeljni študijski viri / Readings:

Bernard RAJH, 2004: Prispevki k obravnavi (slovenskega) oblikoslovja. *Studia Historica Slovenica*, letnik 4, št. 2/3. 695–709.
Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: ZRC SAZU. 87–108. <https://fran.si/>.
 Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2014: *Medmeti v slovenskem jeziku*. Maribor: Založba Pivec.
 Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
 —, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 235–462.
 —, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
 Andreja ŽELE, 2014: *Slovar slovenskih členkov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, Zbirka Slovarji.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatiko. Študentje so v okviru seminarjske vaj zmožni predstaviti teoretično oblikoslovno problematiko na praktičnih primerih.

Objectives and competences:

Students get acquainted with morphology as one among linguistic levels and with its placement into language system. They get to know system order of the language according to particular word classes and their relation to sentence elements. They adopt concept of morpheme and its connectedness to morphological paradigmatic. Within seminar exercises students are able to present theoretic-morphological problematic on practical case.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfemsko strukturo in povezavo s skladenjsko ravnino. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Študentje so na praktičnem primeru oblikoslovne analize

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Students are acquainted with morphological level as a part of general linguistic system. They know system structure and paradigmatic of particular word classes including their morphemic structure and connection to the syntax level. They understand stylistic differences of the morphemic elements and are able to use them in various expression positions. Students are capable to present the obtained

besedila sposobni prikazati obvladovanje usvojenega znanja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.

knowledge on practical morphological text analysis.

Transferable/Key Skills and other attributes: Obtaining knowledge about morphological categories, word classes, their morphemic structure and connected morphological levels with syntax is necessary for understanding and adopting syntax laws of the Slovene literary language.

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.
Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, prikazovanja.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Frontal work, group work, individual work, work in ICT classroom.

Method of report, explanation, presentation, discussion, study of an example.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri seminarских vajah (75 % prisotnost je obvezna).	10 %	Active participation in seminar exercises (75% obligatory attendance).
Seminarska vaja (opravljena seminarska vaja je pogoj za pristop k izpitu).	30 %	Seminar paper exercise (seminar paper exercise is necessary to be able to do the examination).
Pisni izpit (opravljen pisni izpit je pogoj za pristop k ustnemu izpitu).	30 %	Written examination (passed written examination is necessary to be able to do the oral examination).
Ustni izpit.	30 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2018: Besedišče Cankarjeve črtice Bobi v normativnih slovarskih priročnikih slovenskega jezika in nacionalnem korpusu *Gigafida*. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.): *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 410–421.

ZORKO, Zinka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2016: Glasoslovje in oblikoslovje v štajerskih govorih Mislinje, Strmca in Šentruperta. V: MAVER, Igor (ur.): *Stanonikov zbornik: študije in eseji s področja literarnih in sorodnih ved*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 157–176.

KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2016: Styrian and Carinthian in Slovenian popular music. *Intralinea online translation journal*, ISSN 1827-000X, special issue, [6]. <http://www.intralinea.org/specials/article/2183>.

ZEMLJAK JONTES, Melita, HARAMIJA, Dragica, 2015: Samostalniške manjšalnice v izbranih slovenskih mladinskih literarnih delih. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah: forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role* (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 624–638.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pragmatično jezikoslovje
Course title:	Pragmatic Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Mira Krajnc Ivič
-------------------------------------	------------------

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri kontaktnih urah in opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam requirements include: seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, seminars).

Vsebina:

- Definicija/opredelitev jezikovne pragmatike.
- Pojem in pomen konteksta oz. sporočanjskih okoliščin, kot so udeleženci: tvorec, naslovnik; družbeno razmerje med udeleženci, namen, nanašanje okvir, sporočanje položaj; (so)besedilo.

Content (Syllabus outline):

- Definition/outlining of linguistic pragmatics.
- The terms and their meanings: context, communicational factors, such as the participants (the speaker, the addressee), social relations between participants, purpose,

- Komunikacijska načela: načelo sodelovanja (Grice) in pogovorne implikature, načelo vljudnosti in vljudnostne strategije, načelo menjavanja udeležencev v udeleženskih vlogah.
- Teorija relevantnosti.
- Nanašanja in druga zaporedja v besedilu/diskurzu.
- Jezikovna sporazumevalna zmožnost.
- Teorija govornih dejanj.
- Razredi govornih dejanj po Austinu, Searlu, Kunst Gnamuševi.
- Večfunkcijskost govornih, komunikacijskih dejanj.
- Konstativ in performativ.
- Jezikovnopragmatična opredelitev jezikovne zvrstnosti.
- Medkulturna pragmatika in medkulturno sporazumevanje.

- frame of reference, stance of communication, (con)text.
- Principles of communication: cooperative principle (Grice) and conversational implicatures, politeness principle and politeness strategies, principle of turn-taking.
- Relevance theory.
- Co-occurrence and other similar aspects of textuality in discourse/text.
- Linguistic communicative competence.
- Speech act theory.
- Types of speech acts according to Austin, Searle, Kunst Gnamuš.
- Multifunctionality of speech and communicational acts.
- Constantive and performative.
- Defining of language variation in terms of linguistic pragmatics.
- Intercultural pragmatics and intercultural communication.

Temeljni študijski viri / Readings:

- J. Austin, 1990: *Kako napravimo kaj z besedami*. Prev. B. Lešnik. Ljubljana: Založba ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- M. Krajnc Ivič, 2010. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- M. Krajnc Ivič, 2013: *Osnove pragmatičnega jezikoslovja*. <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/slovanski-jeziki-in-knjizevnosti/e-gradivo/>
- O. Kunst Gnamuš, 1984: *Govorno dejanje – družbeno dejanje. Komunikacijski model jezikovne vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Ustrezna poglavja.
- V. Mikolič, 2004: Medkulturna pragmatika pri pouku slovenščine kot J2. *Jezik in slovstvo*. 3–4. Ljubljana.
- J. Verschueren, 2000: *Razumeti pragmatiko*. Ljubljana: Založba *cf.
- R. Zadravec–Pešec, 1994: *Pragmatično jezikoslovje*. Temeljni pojmi. 1. natis. Ljubljana: Pedagoški inštitut, Center za diskurzivne študije.
- I. Ž. Žagar, 2009: *Od performativa do govornih dejanj*. Dissertationes 1. Digitalna knjižnica. (1989)

Cilji in kompetence:

Študent prepozna sporočanje položaj in ga ustrezno ovrednoti ter glede na okoliščine oceni ustreznost, učinkovitost in efektivnost besedila. Prepozna udeleženčevu upoštevanje ali neupoštevanje komunikacijskih načel. Spreminja sporočanje okoliščine in temu ustrezno (pre)oblikuje besedilo/diskurz. Ugotavlja razlike med besedili/diskurzi. Besedila, potek diskurza vrednoti tudi glede na medkulturne razlike med udeleženci

Objectives and competences:

Students recognise the communication situation, are able to evaluate it, and, according to circumstances, can determine the text's sufficiency and its effectiveness. Students can determine whether the speaker follows the communication principles. Students change context variables and are able to adapt the text/discourse accordingly. They notice the differences between discourses/texts. Furthermore, students evaluate texts and flow

komunikacijskega stika in glede na relevantnost v vsakem posameznem komunikacijskem stiku.

of the discourse according to intercultural differences between those involved in cultural contact, and according to relevance in each communication contact.

Predvideni študijski rezultati:

Ozavesti vedenje o razlikah med sporočanjimi položaji, tvori in analizira nove situacije ter vrednoti tako nastala besedila.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).

Intended learning outcomes:

Students realise the differences between various communication situation, are able to form and analyse new situations and evaluate the resulting texts.

Transferable/Key Skills and other attributes: Gaining and upgrading language competence (grammar and pragmatic competence).

Metode poučevanja in učenja:

Individualno in delo skupini, delo v dvojicah, Metode razlage, diskusije in študije primera, razprava, viharjenja možganov. Domače naloge.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Individual, group and pair work. Method of explanation, interpretation, discussion, debate, study of an example and brainstorming. Homeworks.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

<ul style="list-style-type: none"> - Pisni izpit, - aktivno sodelovanje na predavanjih in seminarju, - seminarska naloga.	70 % 10 % 20 %	<ul style="list-style-type: none"> - Written examination, - active participation in lectures and seminar. - seminar paper.
--	---	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Kohezivno-konektorska sredstva v besedilih, nastalih v predvolilnih obdobjih. *Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede*, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2015, letn. 63, št. 3, str. 269-283. http://www.srl.si/sql_pdf/SRL_2015_3_03.pdf. [COBISS.SI-ID 21759496]

KRAJNC IVIČ, Mira. O neposrednem, spontanem, govornem besedilu z jezikovnostilističnega in jezikovnopragmatičnega vidika. V: SMOLEJ, Mojca (ur.). *Slovnica in slovar - aktualni jezikovni opis*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 34). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2015, del 1, str. 393-400. [COBISS.SI-ID 21737736]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus prikaza dinamike vrednot in odnosov v Cankarjevem Kralju na Betajnovi : jezikovnopragmatični vidik. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 671-685, ilustr. [COBISS.SI-ID 21987848]

KRAJNC IVIČ, Mira. Humorja ni nikoli preveč --- ali pač. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 157-168. [COBISS.SI-ID 23410696]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Skladnja
Course title:	Syntax

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30				30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

- Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa.
- Predmet raziskovanja.
- Skladnja:

Content (Syllabus outline):

- Definition of syntax within the system of linguistic description
- Subject of research.
- Syntax:

- besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
- stavka: tipologija stavkov in stavčni členi,
- povedi:
  - enostavčne, pastavčne,
  - večstavčne: pri-, pod- in soledne.
  - Preneseni ali poročani govor.
  - Upovedovanje.
  - Besedni in stavčni red.

- of phrases: subordinate, coordinate, appended clause,
- sentence: sentence typology, sentence element,
- sentences:
  - simple sentence, minor sentence,
  - complex sentence: coordination, subordinate, parataxis.
- Indirect speech or reported speech.
- Sentence formation.
- Word and sentence order

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.
 - - 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.
 - - 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.
 Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.
 Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.
 Andreja Žele, 2016: O razlikah med priredno in podredno izraženim razmerjem. *Jezikoslovni zapiski* (22/2). 31–44.

Cilji in kompetence:

- Študenti:
- spoznajo teoretične pojme slovenske skladenjske teorije,
  - spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,
  - uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Objectives and competences:

- Students:
- get to know theoretical concepts of the classical Slovene syntax theory,
  - get to know the syntax structure of the Slovene language,
  - identify the elements of sentence formation and possibilities of syntactic modifications.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študenti znajo uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi pisanih besedil. Razumejo pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno in pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije tujih besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Students are capable to use theoretical knowledge in practical syntax analysis written texts. They understand the meaning of stylistics of syntactical structures for sentence formation in different circumstances.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The proficiency in syntax influences the ability of sentence formation and correct orthographical and semantic formation of one's own texts and ability adequate correction of text by others.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija);
- seminar (delo z besedili: analiziranje, sintetiziranje).

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal method: explanation, discussion);
- seminar (work with texts: analysis, synthesis).

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

- Pisni izpit,
- ustni izpit,
- seminarska naloga.

60 %

20 %

20 %

Written examination

Oral Examination

Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Tipologija zvez s kakor v Cankarjevih črticah Moje življenje. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 320-330. [COBISS.SI-ID 24202248]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Medmeti v slovenskem jeziku. 1. izd. Maribor: Pivec, 2014. 259 str., ilustr. ISBN 978-961-6897-88-4. [COBISS.SI-ID 79615233]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Odlike in odličnosti slovenskega turizma skozi prizmo korpusa TURK. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 561-574. [COBISS.SI-ID 21970440]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prefiksoidne zloženke s sestavino video- med pisanjem skupaj in narazen. V: KORIAKOWCEWA, Elena (ur.). Współczesne językoznawstwo słowiańskie : teoria i metodologia badań. Tom 1, Słowotwórstwo. W Siedlcach: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Wydział Humanistyczny, Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej, Międzynarodowy Komitet Słowistów, Komisja Słowotwórstwa. 2016, str. 123-140, graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 22949896]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Med besedo in besedno zvezo, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 128). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 215 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-210-7, [COBISS.SI-ID 95492865]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost v Avstriji
Course title:	Slovene Literature in Austria

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Pregled in analiza novejšje slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1950. Značilnosti in pomen literarne revije Mladje. Analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poeziji (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak idr.) in dramatiki (Lipuš, Mesner, Hudl). Analiza, interpretacija romanov Florjana Lipuša Zmote dijaka Tjaža, Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Srčne pege in Boštjanov let, krajše proze Anite Hudl Zgodbe s samostanskega vrta, Vinka Ošlaka Obletnica mature ter nekaterih esejističnih zbirk ter analiza pesniških zbirk Fabjana Hafnerja ter Maje Haderlap. Analiza in interpretacija romana Maje Haderlap Angel pozabe. Proza Leva Detele.

Overview and analysis of the newer Slovene literature created in Austria after the 1950. Characteristics and significance of literary journal Mladje. Analysis of fundamental development directions in Slovene prose (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poetry (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak et al.) and drama (Lipuš, Mesner, Hudl). Analysis, interpretation of novels by Florjan Lipuš Zmote dijaka Tjaža, Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Srčne pege in Boštjanov let, short prose by Anita Hudl Zgodbe s samostanskega vrta, Vinko Ošlak Obletnica mature and some other essayistic collections; analysis of poetry by Fabjan Hafnerj and Maja Haderlap. Analysis and interpretation of Maja Haderlap's novel Angel pozabe. Prose by Lev Detele.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.
 - - 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zdravčev zbornik, 1-2.
 - - 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.
 Reginald Vospernik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem /Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Osterreichischer Bundesverlag.
 Klaus Amann, Johann Strutz: Lipuš lesen. Texte und Materialien. Klagenfurt/celovec: Wieser Verlag, 2000.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini ter roman Angel pozabe, ki je napisan v nemščini ter je v slovenščino preveden.

Objectives and competences:

Getting to know development and characteristics of contemporary Slovene literature formed and still occurring in Austria. Literature by Carinthia Slovenes, as well as by those who emigrated to Austria out of personal or political reasons. Criteria of studying are works written in Slovene language and novel Angel pozabe which is written in German language and translated in Slovene.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 Knowing about Slovene literature across borders of Slovenia.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.
 Metode referata, razlage, diskusije in razprave.

Learning and teaching methods:

Lectures.
 Method of report, explanation, discussion, debate.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	100 %	Oral examination.
--------------	--------------	-------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. O mestu in vlogi slovenske književnosti v nemško govorečem prostoru = About the place and role of Slovenian literature in the German-speaking area. V: BUCZEK, Marta (ur.). Dłaczego tłumaczmy? : od sprawczości po recepcję przekładu, (Przekłady literatur słowiańskich, ISSN 1899-9417, t. 9, cz. 2). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2019, t. 9, cz. 2, str. 133-146, doi: 10.31261/PLS.2019.09.02.08. [COBISS.SI-ID 24866568]

BOROVNIK, Silvija. Die Zweisprachigkeit der slowenischen Literatur in Österreich als Ausdruck zweifacher Identität. Intralinea online translation journal, ISSN 1827-000X, 2016, special issue, [16] str.

http://www.intralinea.org/specials/article/die_zweisprachigkeit_der_slowenischen_literatur_in_oesterreich_als_ausdruck. [COBISS.SI-ID 22776328]

BOROVNIK, Silvija. Medkulturnost v romanu Maje Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe in strategija prevoda v slovenščino = Interculturality in Maja Haderlap's novel Angel of oblivion and strategies of translation into Slovene = Międzykulturowość w powieści Mai Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe i strategia tłumaczenia na język słoweński. Przekłady Literatur Słowiańskich, ISSN 1899-9417, (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336), 2016, t. 7, część 1, str. 303-326. [COBISS.SI-ID 23278856]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Razvoj slovenskega jezika – vokalizem
Course title:	Development of the slovene language - vocalism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotne preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe.
2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe.
5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.

Contents (Syllabus outline):

1. Phonologic and accent characteristics of the late proto Slavic language in the first South Slavic changes.
2. Fundamental vocal system and the 1st development phase from the 6th to 10th century.
3. Overview of the development phases in the Slovene vocalism.
4. Major Slovene phonetic and accent changes.
5. Development of particular voices and accents until today's dialects.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Jakob Rigler: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU, 1968.

Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademsko založba.

-- 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija III*. 16–22.

Matej Šekli: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. V: KRANJČ, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 455-460.

Jože Toporišič: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. *SR 36/2* (1988).

Zinka Zorko: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. *SSJLK* (1994).

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Objectives and competences:

1. getting acquainted with diachronic dimensions of language phenomena.
2. Comprehending language as a hierarchically arranged system.
3. getting acquainted with a historical development as a precondition for understanding system laws of the literary language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- understand the oldest phonologic changes of Proto-Slavic language after settlement of Slaves in Alps, on Karst and in Pannonian space and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language;
- understand development directions in the Slovene vocalism;
- understand phenomena, laws and processes in development of the Slovene language;

- uporabljajo pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil);
 - iščejo povezave s sodobnim jezikom in
 - utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov;
- zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika;
- prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

- use the acquired knowledge (principles and laws) in particular cases (are able to analyze phonetics of dialectal texts);
 - search the connection with the contemporary language and
 - argue and explain the synchronic image of language with principles of diachronic.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- developing a capacity for contrastive analysis of dialectal, historical and other texts;
- developing a diachronic view on the Slovene language;
- connecting diachronic and synchronic language concepts;
- students gather and explain data from history of language;
- they identify, solve and critically assess the contemporary linguistic issues by applying diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:

Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Method of work with text, method of work with audio- and video records, group and individual work.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 4 kolokviji)	100 %	Written examination. (written examination may be substituted for 4 colloquiums)
--	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka, KOLETNIK, Mihaela. Non-standard features of the Slovene language in Slovene popular culture, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 127). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 175 str. ISBN 978-961-286-207-7, doi: 10.18690/978-961-286-207-7. [COBISS.SI-ID 95357441]

KOLETNIK, Mihaela. Interlinguistic contacts in the lexicon for "house" in the Eastern Slovenske gorice sub-dialect. V: KUČIŠ, Vlasta (ur.). Transkulturalität im mehrsprachigen Dialog = Transcultural communication in multilingual dialogue, (Translatologie (Hamburg), ISSN 1869-5655, Bd. 17). Hamburg: Dr. Kovač. 2018, str. 289-310. [COBISS.SI-ID 23800584]

KOLETNIK, Mihaela. Samostalniške manjšalnice v prleških narečnih slovarjih. Jezikoslovni zapiski : zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, ISSN 0354-0448. [Tiskana izd.], 2017, 23, št. 1, str. 23-39, tabele. [COBISS.SI-ID 23381768]

KOLETNIK, Mihaela. Narečna poimenovanja za zdravilne rastline v Krajinskem parku Goričko. Annales : anali za istrske in mediteranske študije, Series historia et sociologia, ISSN 1408-5348.

[Tiskana izd.], 2016, letn. 26, št. 4, str. 671-688, ilustr., doi: 10.19233/ASHS.2016.50. [COBISS.SI-ID 22917128]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina

Course title:

Indo-European, Proto-Slavic and Old-Church Slavic Heritage

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih.

Prerequisites:

Exam prerequisite: 80 % presence in lectures.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Od indoevropsčine do praslovanščine in od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine
- Delovanje Cirila in Metoda
- Nastanek stare cerkvene slovanščine in njena jezikovna osnova; razmerje do drugih slovanskih jezikov
- Poimenovanje prvega slovanskega knjižnega jezika
- Periodizacija starocerkvenoslovanskega in cerkvenoslovanskega jezika in književnosti.
- Glagolska in cirilska azbuka
- Označevanje števil, besedne krajšave
- Glasoslovje, oblikoglasni pojavi
- Slovnice kategorije in besedne vrste
- Paradigmatika pregibnih besednih vrst
- Oblikoslovje in besedotvorje
- Značilnosti leksike, grecizmi in druge izposojenke; slovar starocerkvenoslovanskega besedja
- Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil
- Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona
- Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico
- Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino

- From the Indo European do Proto Slavic and from Proto Slavic to the Old Church Slavic language
- Work of Saint Cyril and Methodius
- The origin of the Old-Church Slavic language and its linguistic base; relations to other Slavic languages
- The naming of the first Slavic standard language
- Periodization of OCS language and Church-Slavic language and literature
- Glagolitic and Cyrillic alphabet
- Marking of numbers, word abbreviations
- Phonetics, morphophonemic phenomena
- Grammar categories and word varieties
- Paradigmatic of inflective word classes
- Morphology and word-formation
- Characteristics of words, Greek loan words and other borrowings; dictionary of the Old-Church Slavic words
- Reading of the Old-Church Slavic Cyrillic texts
- Linguistic interpretation and analysis of the Old-Church Slavic canon
- Transcription from Cyrillic to Latin and from Latin to Cyrillic
- Attempt to translate Old-Church Slavic texts to the Slovene

Temeljni literatura in viri / Readings:

- V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- S. Damjanović, 2000: *Staroslavenski glasovi i oblici*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- H. G. Lunt, 2001: *Old Church Slavonic Grammar*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- France Tomšič, 1943: *Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka: za višje razrede srednjih šol*. Ljubljana: Pokrajinska šolska založba.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je študentom predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovenskega in drugih slovanskih jezikov. Predavanja podajajo uvodni pregled od ide. preko psl. do stcsl. Težišče predstavlja struktura stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.

Objectives and competences:

Course objective is to presents to the students the Old Church Slavic language as a basis for further study of historical grammar of the Slovene language and of other Slavic languages Lectures give an introduction overview of Indo European languages to Proto-Slavic language to Old Church Slavic language. A focal point is presented by the structure of the Old church Slavic language in monuments of various Slavic editions.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje: Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.</p>	<p>Knowledge and understanding: After the examination passed student will profoundly understand historical and other specifics of other Slavic and Indo European languages. He/she will be capable of further professional and scientific literature from the field.</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes: The acquired knowledge is a necessary foundation for study of the Slovene dialects, in study of literary language for professional confrontation with the oldest and old monuments as well as with the synchronal inexplicable phenomena in contemporary speech and texts.</p>
--	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, domače naloge.
Metoda razlage, diskusije.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures and homework.
Method of explanation, discussion.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Načini ocenjevanja:

Assessment:

Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).	100 %	Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums).
---	--------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Stara cerkvena slovanščina kot univerzitetni slovenistični predmet. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 328-341. [COBISS.SI-ID [22892040](#)]

ULČNIK, Natalija. Raba oblike človeki v slovenščini. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 129-141. [COBISS.SI-ID [23414536](#)]

ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja - prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489-502. [COBISS.SI-ID [21986312](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike

Course title:

Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.

1. Stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.
2. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Katarina Bogataj-Gradišnik, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).
 Janko Kos, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28).
 Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31).
 Janko KOS, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF: Partizanska knjiga. 8–74.
 Janko KOS, 2007: *Slovenci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba. 7–41.
Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del).
 Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.
4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
6. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobja.

Objectives and competences:

1. Stylistic and idea currents in Medieval Slovene literature.
2. Stylistic and idea currents during Reformation and Counter-Reformation on the Slovene ethnic territory.
3. Stylistic and ideal currents in sacral and secular literature on the Slovene ethnic territory during Baroque.
4. Stylistic and idea currents in poetry, oral literature and dramatic on the Slovene ethnic territory during Enlightenment.
5. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.
6. Interpretation of works by authors related to particular periods.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Knowledge and understanding of stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and

<p>razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.</p> <p>2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti.</p> <p>3. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.</p>	<p>Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.</p> <p>2. Knowledge and understanding of Pre-Romantic stylistic and idea current in the Slovene literature.</p> <p>3. Ability of interpreting works by authors of particular periods.</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>The ability to understand various stylistic and idea currents in the Slovene literature until Romanticism.</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poučevanja: A. znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. B. filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. - učenja: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. - Metode razlage, diskusije in študije primera. <p>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>

Learning and teaching methods:

<p>Methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Of teaching: A. scientific methods: historic, comparative, formal-analytical and interpretation method. B. philosophical method: spiritual historic method. - Of learning: formal-logical method - analysis, synthesis, deduction, induction, description. - Method of explanation discussion, study of an example. <p>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.</p>

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	70%	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID 22915080]</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. <i>Jezik in slovstvo</i>, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID 63135330].</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. <i>Med sodobnostjo in tradicijo</i>. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID 85129217].</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID 21386504].</p>

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija književnosti
Course title:	Theory of Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, teorija o lepih umetnostih) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem). Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

The course presents selected chapters from the history of literary theory ranging from ancient history poetics to contemporary state of affairs within the field of study marked by methodological pluralism. The course content deals with some key theories from the period of poetics and aesthetics (e.g. Aristotle's theory of tragedy, Quintilian's teaching on literary figures, theory of *beaux arts*) and development of the profession in the 20th century (textualism and historicism). The major literary-theoretical disciplines are presented (ontology, phenomenology, morphology, axiology), with the main emphasis on morphological issues. While working with selected literary texts the student gets to know main categories used for the analysis of the literary texts (lyrical subject or narrator, focalisator, narratee, literary or drama characters, events, time and place of happening, motives, topics etc.)

Temeljni literatura in viri / Readings:

Drago Bajt in Aleksander Skaza, 1984: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK.
Umberto Eco, 1999: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura.
Roman Ingarden, 1990: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff.
Marko Juvan, 2006: *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura.
Janko Kos, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
Aleš Pogačnik (ur.), 1995: *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina.
Tomo Virk, 1999: *Moderne metode literarne vede*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznanen se s strokovno literaturo, ki obravnava posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Objectives and competences:

Student is familiar with the development of literary theory from the period of Classical antiquity to present times; he/she is acquainted with the main directions and disciplines of the profession; he/she gets acquainted with professional literature which deals with particular issues in the field of literary theory; he/she is capable of independent study of literary-theoretical works.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Student is familiar with the key works and authors from the history of literary theory and contemporary state of the field; he/she is familiar and able to use tools for the analysis, interpretation and evaluation of literary works.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Student is familiar with fundamental literary-theoretical terminology and able independently analyze poetic, prose and drama texts.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, metoda diskusije.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, seminar paper, individual study, method of discussion.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
Aktivno sodelovanje.
Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Seminar exercise.
Active participation.
Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums).

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA, Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Mednarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szilv Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija literarnih vrst
Course title:	Theory of the Literary Forms

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

Jeziki /

Predavanja / slovenščina/Slovene

Languages:

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Predmet predstavi zgodovino različnih načinov klasificiranja literarnih del, pri čemer je posebej izpostavljeno obdobje romantike, ko se oblikuje nauk o treh literarnih vrstah oz. nadvrstah (lirika, epika, dramatika). Obravnavane so teorije t. i. velikih literarnih vrst/zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...) in estetske konvencije, po katerih so oblikovane t. i. male literarne vrste/zvrsti (pesem, satira,

Contents (Syllabus outline):

The course presents the history of various modes of classification of literary works, whereby the period of Romanticism needs to be pointed, since it denotes the formation of the teaching about three major literary forms or hyper-forms (lyric, epic, drama). The theories in question are the so called main literary forms/genres (Epic poem, novel, tragedy, comedy, drama ...) and aesthetic convention that determine

oda, elegija, basen, pravljica, novela, črtica, kratka zgodba ...) in polliterarne vrste/zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...).

the formation of the so called "minor" literary forms/genres (poem, satire, ode, elegy, fable, fairy tale, short story...) and half-literary forms/genres (sermon, aphorism, essay...).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
 Janko Kos, 1998: Novi pogledi na tipologijo pripovedovalca. *Primerjalna književnost XXI/1*. 1–20.
 Janko Kos, 1983: *Roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon, 20).
 Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).
 Vladimir Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.
 Tomo Virk, 2004: *Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi*. Slavistična revija 52/3: 279–293.
 Alojzija Zupan Sosič, 2017: *Teorija pripovedi*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:

Študent pozna terminologijo s področja teorije literarnih vrst, razlikuje literarne nadvrste in vrste ter pozna njihove temeljne značilnosti.

Objectives and competences:

Student is familiar with terminology in the field of theory of literary forms, is able to differentiate between literary hyper-forms and forms and knows their fundamental characteristics.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Študent razume strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna samostojno in argumentirano določiti, kateri literarni vrsti pripada obravnavano literarno besedilo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: Student understands professional terminology and characteristics of literary hyper-forms and forms.

Transferable/Key Skills and other attributes: Student is capable of independent and argumentative definition of literary forms of the particular literary text in question.

Metode poučevanja in učenja:

Metode: Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Methods: lectures, group work, seminar paper, individual study, discussion.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
 Aktivno sodelovanje .
 Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminar exercise.
 Active participation.
 Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA,

Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Međunarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szilv Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:	Introduction to Essayistic and Literary Critique

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita je 80 % aktivna prisotnost pri kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam is 80% active attendance in contact hours.

Vsebina:

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.
1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike

Contents (Syllabus outline):

Course is composed of two content parts.
1. In theoretical part the emphasis is on linguistic, stylistic and inner-stylistic aspects and dilemmas connected to definition of essay itself. To determine the inner style of the essay and typology of Slovene essayistic the major

bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljajnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.

2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi.

concepts are essayism, interpretivity, discussion, polemics and criticism. Through them students will get to know the most complex poetologic and genealogic, indirectly also content determinants of corpus. The second part deals with literary critique. Students are to find out laws of composition, role of linguistic means, evocation of critically aesthetic criteria and their application to selected literary work. 2. Literary-historic part predominately deals with problematic issues of Slovene essayistic. For a student it is essential to establish two major facts: exceptional complexity on one side and concentration on relatively narrow thematic scoop on the other.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Miran Štuhec, 2013: Književne teme. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Drago Šega, 2004: Literarna kritika: Termin, geneza, teorija. Ljubljana ZRC SAZU.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Cilji in kompetence:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
3. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.

Objectives and competences:

1. Literary-genre mark of the essay and critique. Typology definition of the Slovene essayistic.
2. To point out major themes and shifts that occurred regarding cultural, literary, spiritual and social dynamic.
3. To create conditions in which students could understand the significance of essayistic and critique for spiritual and cultural development of the Slovenes.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After students pass the examination successfully they will acquire basic knowledge for independent tracing in field of essayistic and critique, they will also acquire knowledge and intellectual openness, they will understand main processes; they will be capable to discuss on fundamental problems of the field.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Transferable/Key Skills and other attributes: The course is conceived as an independent and wholesome insight into problem field. Regarding that it is expected that students will be able to transfer their knowledge to other humanity fields, such as history, philosophy, ethnology, history of art, etc. At the same time the course is conceived as an introduction for students that will continue their education at the second level in one or two subject major of the Slovene Language and Literature (pedagogy or non-pedagogy) programs, and at one subject major Literature.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for the problem solving approach and for solving pre-planned specific tasks. Active presence in lectures. Critical study listed and other literature.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.	100 %,	Oral examination.
--------------	--------	-------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Literarnozgodovinska recepcija Primoža Trubarja. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2019, letn. 12, št. 1, str. 312-322. [COBISS.SI-ID 24655368]

ŠTUHEC, Miran. Esejstika Bogomila Faturja. V: PERENIČ, Urška (ur.). *Ljubezni pregoreče roža se razcveta : ob 140- in 100-letnici rojstev pesnikov Dragotina Ketteja in Bogomila Faturja*. 1. izd. Ilirska Bistrica: Javni sklad za kulturne dejavnosti, Območna izpostava. 2016, str. 179-189. [COBISS.SI-ID 22787080]

ŠTUHEC, Miran. Publicistika Andreja Brvara. V: GAWLAK, Monika (ur.), ŚWIEŚCIAK, Alina (ur.). *Komunikacja międzykulturowa : przekład, komparatystyka, teoria i historia literatury : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bożenie Tokarzowej*, (Studia o przekładzie, nr. 42). Katowice: Śląsk; Stowarzyszenie Incjatyw Wydawniczych. 2016, str. 513-523. [COBISS.SI-ID 22778120]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:	History of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga; opravljene domače naloge.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; seminar paper and homework.

Vsebina:

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in

Content (Syllabus outline):

- 1 Methodology of the researches regarding history of the Slovene literary language
- 2 Periodization of development of the Slovene literary language; historical factors of the development in particular periods;

osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj	developmental mile stones and fundamental agents of development; main characteristics of particular period
3 Predknjižna pisna kultura	3 Pre-literary written culture
4 Središčni koncept knjižnega jezika	4 Central concept of the literary language
5 Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept	5 West Slovene literary linguistic concept
6 Kompromisna jezikovna raba	6 A compromiselanguage usage
7 Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih	7 Linguistic issues in the texts of Protestant authors
8 Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju	8 Diversity and archaism linguistic-historical development
9 Nazori (ljubitelskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika	9 Opinions of (amateur) linguists and their contribution to development of the Slovene literary language
10 Razvoj zvrstnosti	10 Development of variation

Temeljni študijski viri / Readings:

Kozma Ahačič, 2007: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na slovenskem: protestantizem*. Ljubljana.

– – 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600–1758)*. Ljubljana.

Marko Jesenšek, 2005: *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area: the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas.

– – 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana.

Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Uredil Kozma Ahačič. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.
4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

Objectives and competences:

1. Getting to know the share of non-linguistic (social and historical) factors of the Slovene (national) development.
2. Forming view on the social intermediary role of the literary language in the past and present.
3. Sociability of the Slovene language, judgment of the positive and negative changes in the history of the Slovene linguistic thought.
4. Creation of the background for the establishment of linguistic and national identity.
5. Students are acquainted with the Slovene language as a cultural, national and political agent, they get to know the relationship to the language through centuries, language dynamic, norm and regulation.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.

Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja.

Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti. Naučeno znajo uporabiti pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti / (iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students understand the concept of the Slovene language from the historic point of view.

They are familiar with pre-literary and literary tradition, variants of the Slovene literary language and formation of the uniform literary norm in the middle of the 19th century.

They understand language as the (most) important recognizable attribute of being a Slovenian the European Union; they understand the struggle for individuality of the Slovene language as precondition for political and national independence – crucial changes in the history of the Slovenes were connected to changes in language consciousness.

They are capable to use the acquired knowledge for linking contemporary linguistic and political issues (Slovene language issue was always a political issue as well), and the role of the Slovene language in the European Union. / (searching these connections in practice).

Students are able to evaluate positive and negative tendencies in development of the Slovene language and to transfer them into a contemporary linguistic theory and practice.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Knowledge of the history of the Slovene literary language enables students to understand the contemporary literary norm and regulation; it proves that nothing concerning language is final and permanent (languages appear, change and die out); that language cannot be beautiful or ugly, correct or incorrect, instead it needs to be considered as a functionally adequate language.

Learning and teaching methods:

Lectures and research seminar, group and individual work (individual assignments and guided individual study), analysis and comparison of the texts, confronting the problems, positive and negative solutions, guided home work.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga z zagovorom.	20 %	Seminar paper with oral defense.
Domače naloge.	20 %	Homework.
Ustni izpit.	60 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Knjižnojezikovna obdobja po Toporišiču. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.), HLADNIK, Miran (ur.). *Toporišičeva obdobja*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 35). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2016, str. 403–409. <http://centerslo.si/wp-content/uploads/2016/11/Ulcnik.pdf>. [COBISS.SI-ID 22781192]

ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja - prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489-502. [COBISS.SI-ID 21986312]

ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja — prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje: akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489–502. [COBISS.SI-ID 21986312]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija

Course title:

Development of the Slovene Language – Consonantism and Morphology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoja za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; completed seminar work.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<p>Predavanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen 2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropščine v praslovanščino 3. Primerjava praslovanškega in starocerkvenoslovanškega soglasniškega sestava 4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja 5. Slovenski konzonantski sistemi 6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimek, števniki in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne glagolske oblike, vid; dvojinske oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije 7. Primerjava starocerkvenoslovanškega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantski in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila) 2. Interpretacija konzonantskih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah 3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest 4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo

<p>Lectures:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Method of the internal reconstruction and its meaning 2. Initial Indo-European consonant system and basic phonetical change from Indo-European to Proto-Slavic language 3. Comparison of the Proto-Slavic and Old Church Slavonic consonant system 4. Development of the Slovene consonants and consonant clusters from Freising manuscripts to the literary language of the 20th century 5. Slovene consonant systems 6. Development of the Slovene morphology from Freising manuscripts to the literary language of the 20th century: noun, adjective, pronoun, numeral and verb – definition of verbal patterns, classification, personal and non-personal forms, verbal tense system, descriptive verbal forms, aspect, dual noun and verbal forms and process of plurallisation 7. Comparison of the Old Church Slovene and the Slovene (non)literary morphology <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Textual analysis from the Freising manuscripts to the 20th century at the consonant and morphological level (church literature, artistic and non-artistic literary texts, dialect texts) 2. Interpretation of consonant and morphological categories on the linguistic charts 3. Confrontation with the more demanding phonetical/morphological cases; solution of problematical spots; 4. Preparation for the seminar paper and for individual research work

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenskih narečjih*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Marko JESENŠEK, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran RAMOVŠ, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II – Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Fran RAMOVŠ, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ljubljana: Založba ZRC.

Cilji in kompetence:

1. Poglobljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.
4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij.
5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.

Objectives and competences:

1. In-depth and thorough knowledge of diachronic dimensions related to linguistic phenomena.
2. Conception of language as a hierarchically built system.
3. Identification of the historical development as a condition for understanding of systemic laws in the literary language.
4. Comprehension of the morphological categories specific for Slovene language.
5. Identification and comprehension of the archaic consonant and morphological elements in the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo diahronne principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil;
- iščejo povezave s sodobnim jezikom;
- utemnjujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije;
- so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantskih in morfoloških kategorij.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika;

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students:

- are acquainted with the oldest Slovene phonetic and morphological changes and are able to connect them with the system of Slovene (literary) language;
- are familiar with the development trends of the Slovene vocals and morphology;
- understand the concepts and laws of the processes in the development of Slovene language;
- use diachronic principles and laws in the analysis in the phonetics and morphology of Slovene dialectal and historical texts;
- identify the relations to the contemporary language;
- provide arguments and explanations of synchronic image of language by the principles of diachrony;
- are capable of individual interpretation of specific consonant and morphologic categories in the Slovene language.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- development of capability for contrastive analysis of dialect, historic and other texts;
- development of diachronic view on the Slovene language;
- connecting diachronic and synchronic linguistic concepts and collecting and explaining the data from the history of language;

– prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronega pogleda na jezik.

– identifying, solving and critically analysis of modern linguistic issues by the help of diachronic language perspective.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar.
Metoda dela z besedilom.
Skupinsko in individualno delo.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar.
Method of work with the text.
Group and individual work.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Seminarska naloga z zagovorom.
Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).

40 %

60 %

Seminar paper with oral defense.
Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums).

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Jezikovni posegi v različnih izdajah Cankarjeve komedije Za narodov blagor. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 353–364. [COBISS.SI-ID [24206600](#)]

ULČNIK, Natalija. Jezikovna analiza rokopisnih priseg Središča ob Dravi iz leta 1840. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 36). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 303–309. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2017/10/Obdobja-36_Ulcnik.pdf, doi: [10.4312/Obdobja.36.303-309](https://doi.org/10.4312/Obdobja.36.303-309). [COBISS.SI-ID [65700962](#)]

ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja – prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje: akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489–502. [COBISS.SI-ID [21986312](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Lektorat slovanskega jezika – makedonščina

Course title:

Slavic Language Development – Macedonian Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first- cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Gjoko Nikolovski

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial:

slovenščina/slovanski jezik

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Ni pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Zgodovinski razvoj makedonskega jezika,
Spoznavanje makedonske kulture in tradicije;
Pisava in pisanje,
Osnove oblikoslovja,
Osnove skladnje in tvorjenje kratkih besedil,
Branje in prevajanje kratkih besedil;
Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme na začetni ravni.

Historical development of the Macedonian language,
Macedonian culture and tradition;
The alphabet and orthographic rules,
Basic morphology,
Basic Syntax and writing short texts,
Reading and translating short texts,
Basic vocabulary for communication on everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

T. Gočkova-Stojanovska, I. Panovska-Dimkova 2012: Učebnik po makedonski jezik za stranci »Božilak – početno ramnište. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski« - Skopje
V. Ajdinska-Papazovska 1999: Dobredojdovte na makedonski jezik (učebnik, rabotna tetratka in CD). Skopje.
R. Tasevska 2006: Makedonski so maka, kurs za početnici. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski« - Skopje.

Cilji in kompetence:

Vpogled v slovnično podobo jezika in zgodovinski razvoj;
Možnost za jezikovno primerjevo s slovenščino;
Uporaba literature v slovanskem jeziku s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovnice).

Objectives and competences:

Insight into grammar and the historical development;
The possibility of linguistic comparison with Slovenian language;
Using literature in the Slavic language with the help of additional tools (dictionaries, grammars).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po končanem lektoratu študent:

- se sporazumeva v predvidljivih govornih položajih ob vsakdanjih temah,
- razume bistvene informacije v krajših, manj zapisanih in govorjenih besedilih,
- ob navodilih napiše krajše besedilo (čestitko, razglednico),
- je njegovo govorno in pisno izražanje sicer preprosto, vendar dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje večinoma ni moteno.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
After completing language courses the student:

- communicate in predictable situations on everyday topics,
- understand the essential information in short written and spoken texts
- can write short texts (birthday card, postcard)
- his speaking and writing is simple, but accurate and correct, so communication is largely undisturbed.

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- strokovna ekskurzija v Makedoniji.

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- excursion in Macedonia;

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit		Oral examination
Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema)	50%	Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums)
	50%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Cankarjev Hlapec Jernej in njegova pravica v makedonščini. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 135-148, ilustr. [COBISS.SI-ID 24204808]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Jazičnoto planiranje vo južnoslovenskite standardni jazici. Literaturen zbor : spisanie na Sojuzot na društva za makedonski jazik i literatura, ISSN 0024-4791, 2017, god. 64, 1/6, str. 81-88. [COBISS.SI-ID 23924488]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijateli vo slovenskite jazici. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jazični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Prvi Slovar makedonskega knjižnega jezika s stališča kodifikacije makedonskega jezika. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2015, letn. 8, št. 1, str. 203-210. [COBISS.SI-ID 21385224]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Lektorat slovanskega jezika – hrvaščina

Course title:

Slavic Language Development – Croatian Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Gjoko Nikolovski

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial: slovenščina/hrvaščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Zgodovinski razvoj hrvaškega jezika, hrvaška pisava, osnove oblikoslovja hrvaškega jezika, Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme. Pregled hrvaškega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom,

- oblikoslovna podoba hrvaškega jezika,
- osnove hrvaške skladnje,
- hrvaški jezik, kultura in tradicija skozi zgodovino,
- sporazumevalni vzorci v hrvaščini,
- strokovna ekskurzija na Hrvaškem.

Historical development of Croatian language, The Croatian alphabet, Basic morphology of Croatian language, Basic vocabulary to communicate on everyday topics. Overview Croatian phonology, orthography and phonology in comparison with the Slovenian language,

- Morphologie of Croatian language,
- The basics of Croatian syntax
- Croatian language, culture and traditions throughout history,
- Communication patterns in Croatian,
- Excursion in Croatia.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marica Čilaš Mikulič i dr. 2009: Hrvatski jezik za početnike 1. Učbenik i rječnik. Zagreb: CROATICUM, Sveučilište u Zagrebu.
 Marica Čilaš Mikulič i dr., 2009: Razgovarajte s nama, učbenik hrvatskog jezika za više početnike. Zagreb: CROATICUM, Sveučilište u Zagrebu.
 Dragutin Raguž, 1997: Praktična hrvatska gramatika. Zagreb: Medicinska naklada.

Cilji in kompetence:

Vpogled v slovnično podobo hrvaškega jezika in zgodovinski razvoj;
 Možnost za jezikovno primerjevo hrvaščine s slovenščino;
 Uporaba literature v hrvaščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovníc).

Objectives and competences:

Insight into Croatian grammar and the historical development;
 The possibility of linguistic comparison of Croatian to Slovenian;
 Using literature in Croatian language with the help of additional tools (dictionaries, grammars).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Po končanem lektoratu študent:

- se sporazumeva v predvidljivih govornih položajih ob vsakdanjih temah,
- razume bistvene informacije v krajših, manj zapisanih in govorjenih besedilih,
- ob navodilih napiše krajše besedilo (čestitko, razglednico),
- je njegovo govorno in pisno izražanje sicer preprosto, vendar dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje večinoma ni moteno.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 After completing language courses the student:

- communicate in predictable situations on everyday topics,
- understand the essential information in short written and spoken texts
- can writes short texts (birthday card, postcard)
- his speaking and writing is simple, but accurate and correct, so communication is largely disturbed.

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- strokovna ekskurzija na Hrvaškem;

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- excursion in Croatia;

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit		Oral examination
Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema)	50%	Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums)
	50%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Kulturno-specifični izrazi u srpskim i hrvatskim prevodima Cankarvog "Sluge Jerneja". V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2019, str. 337-356, ilustr. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID 24616200]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Gramatički pregled srpskog i hrvatskog jezika = Gramatički pregled srpskoga i hrvatskoga jezika = Slovnične preglednice srbskega in hrvaškega jezika : (učno gradivo za predmeta Lektorat srbščine in Lektorat hrvaščine). Maribor: Filozofska fakulteta, 2016. <http://www.ff.um.si/dotAsset/65585.pdf>. [COBISS.SI-ID 22772232]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1*
Course title:	Slovenian as a second and foreign language 1

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	30			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina: _____ **Content (Syllabus outline):** _____

Osnovni podatki o slovenskem jeziku in slovenski kulturi.
Slovenska pisava in branje besedil v slovenskem jeziku na začetni ravni.
Osnove oblikoslovja in skladnje slovenskega jezika.
Pisanje kratkih in enostavnih besedil v slovenskem jeziku.
Preprosto govorno izražanje, a dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje poteka nemoteno.
Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje o vsakdanjih temah.

Basic information about Slovene language and Slovene culture.
Slovene alphabet and reading texts in Slovene language on basic level.
Basis of Slovene morphology and syntax.
Writing short and simple texts in Slovene language.
Simple verbal expression enough proper and correct for smooth communication.
Basic vocabulary for communication about everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Tanja Jerman, Staša Pisek, Anja Strajnar, 2015: *Slovenščina ekspres 1: učbenik za začetnike na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika.*
Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2012: *A, B, C --- 1, 2, 3, gremo.* Učbenik za začetnike na kratkih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika;
Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Mihaela Knez, Metka Lokar, Mojca Nidorfer-Šiškovič Nataša Pirih Svetina, Mojca Stritar Kučuk, 2015: *Pocket Slovene = Žepna slovenščina.* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:

Študenti bodo spoznali osnovne informacije o slovenščini, se naučili pisati in izgovarjati slovenske besede in nekaj pogostih ter uporabnih izrazov, ki jim bodo olajšali bivanje v Sloveniji.
Med tečajem se študent nauči osnovnega sporazumevanja v najpogostejših vsakodnevnih situacijah. Študent se seznani z osnovnim besediščem, s sporazumevalnimi vzorci in kratkimi besedili za poslušanje in branje, in sicer s pomočjo vaj za govorjenje in pisanje ter slovničnih poglavij. Tečaj študentu omogoča, da doseže začetno stopnjo znanja slovenščine.

Objectives and competences:

Students will know basic information about Slovene language, writing and speaking Slovene words and some basic useful expressions, which will facilitate their stay in Slovenia.
During the course student learns basic communication in the most common everyday situation. Student learns basic vocabulary, communication patterns and short texts for listening and reading, through spoken, written and grammar exercises. Course allows student to obtain basic level of Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Po končanem lektoratu:

- se študent lahko sporazumeva v določeni meri samostojno sporazumeva v predvidljivih in enostavnih sporazumevalnih položajih,
- razume bistvene informacije v krajših, enostavnih zapisanih in govornih besedilih.

Intended learning outcomes:

After completed course:

- student can communicate independently in a certain extent in predictable and simple communication situations,
- understands important information in short, simple spoken and written texts.

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- delo v spletni učilnici;
- strokovna ekskurzija po Mariboru;

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- work in Internet classroom;
- excursion in Maribor;

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	50%	Written examination
Ustni izpit	50%	Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko (avtor, vodja projekta), TARANENKO, Andrej, ZUPAN, Simon, VIČAR, Branka, AMBROŽ, Ana, DIMIČ, Jaša, DRAŠKOVIČ, Jovan, FERK, Aljaž, FILIPČIČ, Robert, MIHELIČ, Anja, MIHOLIČ, Tjaša, POTOČAN, Karmen, PŠENIČNIK, Kaja, SAVELEVA, Polina, BAJDE, Domen (sodelavec pri raziskavi). SOS Slovene : looking for the right phrase? : find your answers and your questions. Maribor: Filozofska fakulteta, 2019. <http://sos-slovene.ff.um.si/index.php>. [COBISS.SI-ID 24847624]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijatelji vo slovenskite jazici. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jazični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]

* Predmet Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1 je namenjen tujim študentom Univerze v Mariboru za pridobitev temeljnih jezikovnih kompetenc v slovenskem jeziku. Učna enota se na dvopredmetnem programu ponuja v 5. semestru, na enopredmetnem programu pa se enaka učna enota ponuja v 6. semestru. To omogoča tujim študentom izbiro te učne enote v vseh letnikih in vseh semestrih.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Slovenščina kot drugi in tuji jezik 2*

Course title:

Slovenian as a second and foreign language 2

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	30			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Gjoko Nikolovski

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvladovanje slovenskega jezika na ravni kot jo določa učni načrt predmeta Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1. Preverjanje predhodnega znanja bo opravljeno s testom in z ustnim pogovorom.

Prerequisites:

Knowledge of Slovene language on the level defined in Slovenian as a second and foreign language 1 course syllabus. Checking prior knowledge will be carried out with test and oral interview.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Razumevanje govornih in zapisanih besedil.
Nadgradnja znanja iz oblikoslovja in skladnje slovenskega jezika.
Pisanje besedil v slovenskem jeziku,
Izpopolnjevanje govornega izražanja v slovenščini.
Nadgradnja besednega zaklada za sporazumevanje na zahtevnejše vsakdanje teme.

Understanding spoken and written texts.
Upgrading skills from Slovene morphology and syntax.
Writing texts in Slovene language.
Training oral expression in Slovene language.
Upgrading vocabulary for communication on advanced everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2009: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Andreja Markovič, Vesna Halužan, Mateja Pezdirc-Bartol, Danuša Škapin, Gita Vuga, 2013: *S slovenščino nimam težav : učbenik za kratke tečaje slovenščine : nadaljevalna stopnja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Mihaela Knez, Metka Lokar, Mojca Nidorfer-Šiškovič Nataša Pirih Svetina, Mojca Stritar Kučuk, 2015: *Pocket Slovene = Žepna slovenščina*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:

Tečaj je namenjen študentom, ki so se seznanili z osnovami slovenskega jezika (branje, pisanje, izgovor na začetni ravni), ker gre za nadaljevanje začetnega tečaja slovenščine. Med tečajem študent izpopolni: svoje osnovno sporazumevanje v večini vsakodnevnih situacij, svoj besedni zaklad, poslušanje in branje ter razumevanje zapisanih besedil. Študent se nauči napisati kratka in enostavna besedila, npr. razglednico, čestitko, vabilo ipd. Tečaj študentu omogoča, da doseže nižjo nadaljevalno stopnjo znanja slovenščine.

Objectives and competences:

The course is designed for students, which know the basis of Slovene language (reading, writing, speaking on the basic level), because it is continuation of the initial course of Slovene language. During the course student upgrades: his basic communication knowledge in most common everyday situations, his vocabulary, listening, reading and understanding written texts. Student learns writing short and simple texts, for example post card, greeting card, invitation etc. Course allows student to reach lower intermediate level of Slovene language knowledge.

Predvideni študijski rezultati:

Po končanem lektoratu:

- se študent lahko sporazumeva v večini enostavnih sporazumevalnih položajev,
- napiše krajše besedilo za vsakdanjo rabo,
- se govorno in pisno izraža, in sicer preprosto, a dovolj ustrezno in pravilno, tako da lahko sporazumevanje poteka nemoteno.

Intended learning outcomes:

After the course student can:

- communication in the most simple communication situations,
- write short text for everyday use,
- speak and write simply, but enough regularly and correctly for smooth communication.

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- delo v spletni učilnici;
- strokovna ekskurzija;

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- work in Internet classroom;
- excursion;

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) /

Assessment:

Pisni izpit	50%	Written examination
Ustni izpit	50%	Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko (avtor, vodja projekta), TARANENKO, Andrej, ZUPAN, Simon, VIČAR, Branka, AMBROŽ, Ana, DIMIČ, Jaša, DRAŠKOVIĆ, Jovan, FERK, Aljaž, FILIPČIČ, Robert, MIHELIC, Anja, MIHOLIČ, Tjaša, POTOČAN, Karmen, PŠENIČNIK, Kaja, SAVELEVA, Polina, BAJDE, Domen (sodelavec pri raziskavi). SOS Slovene : looking for the right phrase? : find your answers and your questions. Maribor: Filozofska fakulteta, 2019. <http://sos-slovene.ff.um.si/index.php>. [COBISS.SI-ID 24847624]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJIC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijatelji v slovenskimi jeziki. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jezični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana v okviru na Mednarodni slavistični skupni na 15-16 junij 2017 g. v Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana v okviru na Mednarodni slavistični skupni na 15-16 junij 2017 g. v Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]

* Predmet Slovenščina kot drugi in tuji jezik 2 je namenjen tujim študentom Univerze v Mariboru za pridobitev temeljnih jezikovnih kompetenc v slovenskem jeziku. Učna enota se na dvopredmetnem programu ponuja v 5. semestru, na enopredmetnem programu pa se enaka učna enota ponuja v 6. semestru. To omogoča tujim študentom izbiro te učne enote v vseh letnikih in vseh semestrih.